

A kisebbségi nyelvek szempontjából
jelentőséggel bíró
intézmények, szervezetek
és támogatási lehetőségek
áttekintése

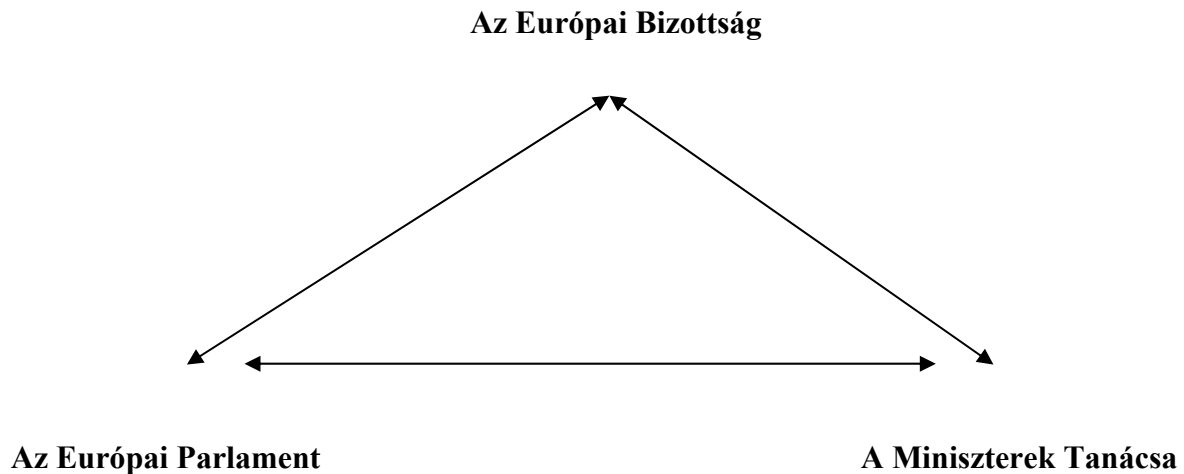
Kiadja az EBLUL (Kevésbé Használt Nyelvek Európai Irodája)
az Európai Unió Bizottságának anyagi támogatásával

Sokszorosítás:
Trentio-Dél-Tirol Autonóm Régió Nyomdai és Sokszorosítószolgálat

2004 októbere

A kisebbségi nyelvek szempontjából jelentőséggel bíró intézmények és szervezetek áttekintése

1. Az Európai Unió intézményei – az “intézményi háromszög”

Az Európai Unió demokrácián és a jogállamiság alapelvén nyugvó intézményi rendszere egyedülálló: a jogalkotás az Európai Unióban annak az úgynevezett “intézményi háromszögnek” a feladata, amely az Európai Parlamentből, a Bizottságból és a Miniszterek Tanácsából áll. Ezeket a szerveket a következő fejezetben közelebbről ismertetjük.

- **Az Európai Bizottság**

A Bizottság politikailag független szervezet, amely az Európai Unió egészének érdekeit képviseli és védi. A “Bizottság” fogalom kétféle vonatkozásban használatos. Egyrészt az ötévente választott elnökre és 19 biztosra vonatkozik¹. Másrészt viszont ezzel a kifejezéssel jelölik magát a szervet és annak 24. 000 hivatalnokát. A Bizottság székhelye Brüsszelben van, de ezen felül vannak irodái Luxemburgban, képviselői mindegyik EU-tagállamban és ún. delegációi világszerte számos fővárosban. Az Európai Bizottság tagjai részt vesznek a Parlament minden ülésén, illetve annak bizottságaiban.

Az Európai Bizottság feladatait és hatáskörét Európai Közösség alapító szerződésében fektették le. Az évek során, illetve a Közösség Európai Unióvá való átalakulásával ezek a feladatok és hatáskörök megerősödtek és megsaporodtak. Az Európai Bizottságnak lényegében négy feladata van: új jogszabályokra vonatkozóan javaslatokat terjeszt a Parlament és a Tanács elé; megvalósítja az EU politikáit és kezeli a költségvetést; ellenőrzi az európai jogszabályok betartását, továbbá nemzetközi szinten, például az EU és más országok közötti egyezmények kidolgozásánál képviseli az Európai Uniót.

¹ A bővítéssel a Bizottság létszáma 25 főre bővült. (A NEKH megjegyzése)

A regionális és kisebbségi nyelvek megóvása és előmozdítása 1983-tól kezdődően jelenti az Európai Bizottság egyik célkitűzését. A Bizottság többek között számos projekt finanszírozásához is hozzájárul. 1983 és 2000 között a Bizottság példának okáért mintegy 500, ezeket a nyelveket érintő projektet finanszírozott az alábbi témákban: a kisebbségi nyelveken történő oktatás és nevelés, a kulturális javak kisebbségi nyelveken történő előállítására és terjesztésére, bizonyos nyelvek felélesztésére szolgáló anyagok kidolgozása és terjesztése, a kisebbségi nyelvek közötti nemzetközi együttműködés, új információs és kommunikációs technológiák fejlesztése, szakmai ismeretek cseréje és hálózatépítés, a kisebbségi nyelvek európai tudatosításának elősegítése és bővítése.

Az Európai Bizottság támogatta az EBLUL és a MERCATOR megalapítását, és 1996-ban közzétette az EUROMOSAIC elnevezésű, a 15 tagállamban létező regionális és kisebbségi nyelvek helyzetére vonatkozó tudományos vizsgálat anyagát. Figyelemmel az EU jövőbeli bővítésére, jelenleg készítik elő ennek a felmérésnek a kiterjesztését a leendő tagállamokra. 2002 májusában hozták nyilvánosságra "A regionális és kisebbségi nyelvek támogatása Európában" című zárójelentést (SMILE-jelentés), amely alapvető elemzést nyújt az EU keretein belül a regionális és kisebbségi nyelvek védelmének és előmozdításának ügyéről.

2003 júliusában fogadta el az Európai Bizottság a 2004-2006 közötti időszakra a Nyelvtanulás és Nyelvi Szokás Előmozdításának Akciótervét. Az Akcióterv három fő célkitűzése közül az egyik egy olyan nyelvbarát környezet megteremtését célozza, amelyben a regionális és kisebbségi nyelvek a kontextus egészében sajátos szerephez jutnak. Ezzel kapcsolatban jelentősek az Európai Unió olyan, már meglévő programjai, mint például a Socrates és a Leonardo da Vinci.

Az Akciótervről bővebben az alábbi címen lehet olvasni:

http://europa.eu.int/comm/education/policies/lang/languages/actionplan_en.html

Kapcsolat:

Európai Bizottság
(Europäische Kommission)
Rue de la Loi, Wetstraat 200
B-1049 Brussels
Tel.: (+32) 2 29 91 111
Honlap: www.europa.eu.int

A regionális és kisebbségi nyelvekkel foglalkozó munkatársak az Oktatási és Kulturális Főigazgatóságon a "Nyelvpolitika" területén dolgoznak.

Az Európai Bizottság regionális és kisebbségi nyelvekhez kapcsolódó internetes oldalának a címe a következő:

http://europa.eu.int/comm/education/policies/lang/langmin/lagmin_en.html

- Az Európai Parlament

Az Európai Parlament, amelynek tagjait ötévente közvetlen választásokon választják meg, demokratikus módon ad hangot Európa polgárainak, akiknek érdekét az EU többi szerveivel folytatott megbeszéléseken képviseli. Az Európai Parlament tagjai, nemzeti pártjaik képviselőiben, frakciókat, pártcsoportokat alakítanak. A Parlament székhelye Strasbourgban van: itt zajlanak az összes képviselő részvételével tartott plenáris ülések. Ugyanakkor a

bizottságok és a frakciók Brüsszelben is szoktak ülésezni, és a belga fővárosban további plenáris üléseket is tarthatnak. Az Európai Parlament főtitkársága viszont Luxemburgban működik.

Az Európai Parlamentnek három alapvető feladatköre van. Először is, a Miniszterek Tanácsával osztozik a törvényalkotó hatalmon, azaz kibocsátja azokat az európai jogszabályokat (rendeleteket, irányelveket, határozatokat), amelyeket a Bizottság kezdeményezett. Ez az együttdöntési eljárás szavatolja az európai jog számára a demokratikus legitimitációt. Bizonyos fontos politikai vagy intézményi döntések esetében, mint például egy új tagállam felvétele, szükséges a Parlament egyetértése. Második feladatként a Parlament a Tanáccsal megosztott jogosítványokkal rendelkezik a költségvetés tekintetében, és ezáltal egyrészt befolyásolni tudja az EU kiadásait, másrészt legfelső fokon elfogadhatja, illetve elutasíthatja az összköltségvetést. A Parlament felelősségének harmadik területét a Bizottság feletti demokratikus ellenőrzés gyakorlása jelenti, mivel a Parlamentnek kell a Bizottság tagjainak kinevezésekor a tagokat elfogadnia vagy elutasítania, és joga van arra is, hogy a Bizottság egészével szemben bizalmatlansági indítványt nyújtson be.

A nyelvekkel kapcsolatos politikák kérdésében a Parlamenten belül a Kulturális, Ifjúsági, Oktatási, Média- és Sportbizottság az illetékes. Ez a bizottság a felelős többek között az EU kulturális aspektusaival kapcsolatos ügyekért (a kultúrával kapcsolatos ismeretek bővítése és terjesztése, a kulturális örökség megőrzése és védelme, kulturális cserék és művészeti alkotás), az európai oktatáspolitikáért (a tagállamok nyelveinek tanítása és terjesztése, az oktatók és a diákok mobilitása, az oktatási intézmények közötti együttműködés gondozása), az Unió ifjúsáspolitikájáért (fiatalok cseréi), az audiovizuális iparágért és az információs társadalom oktatási vonatkozásaiért.

Az Európai Parlamentben a “Regionális és Kisebbségi Nyelvek Frakcióközi Csoportja” (Intergruppe) a felelős Európa kevésbé elterjedt nyelveiért. A csoport munkájába az Európai Parlament összes frakciójából összesen 40 tag kapcsolódik be. Rendszeres találkozókat tartanak Strasbourgban, hogy a regionális nyelvekkel és a kultúrákkal kapcsolatos kezdeményezéseket ellenőrizzék. Az EBLUL-lal szoros együttműködésben törekszenek a kisebbségi nyelvek jogi és politikai támogatására, védelmére és előmozdítására.

1981 óta az Európai Parlament több különféle határozatot hozott. Az első közülük mérföldkőnek számít a kevésbé elterjedt nyelvekkel kapcsolatos politikák kialakításában, amennyiben arra kéri fel a tagállamok kormányait, hogy az oktatás, a tömegkommunikáció, a közélet és a szociális ügyek területén a kisebbségi nyelvek megőrzése érdekében konkrét irányvonalakat terjesszenek elő. 1983 februárjában egy második határozat nyomán az Európai Közösség Bizottsága hajlandó volt fokozni az ezeknek a nyelveknek az előmozdítására irányuló programok intenzitását.

1987 októberében fogadta el a Parlament az “Európai Közösség Regionális vagy Etnikai Kisebbségi Nyelveinek és Kultúráinak” támogatására irányuló Kuijpers-határozatot, amely a Mercator-hálózat megalapításához vezetett, és a jogi, gazdasági és szociális területen az oktatás és a nemzetközi együttműködés kérdéseiben konkrét intézkedéseket eredményezett. Ezen felül a Parlament arra szólította fel a Tanácsot és a Bizottságot, hogy bocsássák a szükséges pénzeszközöket a Nyelvi Kisebbségek Európai Irodájának a rendelkezésére. Az Európai Parlamentnek Európa regionális és kisebbségi nyelveivel kapcsolatos legutóbbi határozatát 2001 decemberében fogadták el: ez a határozat a nyelvi sokszínűség előmozdítására és az idegen nyelvek terjesztésére szólít fel.

Kapcsolat:

Európai Parlament
(Europäisches Parlament)
Rue Wiertzstraat 43-60
B-1047 Brussels
Tel.: (332) 2 284 2111
Honlap: www.europarl.eu.int
Kulturális Ifjúsági, Oktatási, Média- és Sportbizottság:
http://www.europarl.eu.int/committees/cult_home.htm

• Az Európai Unió Tanácsa

A Tanács az Európai Uniónak az a szerve, amely a politikai döntési jogosítványt birtokolja mindazonokon a területeken, amelyeknél az Unió az illetékes. A Tanács tagjai – tagállamonként egy képviselő – miniszteri rangú személyek, akik fel vannak jogosítva arra, hogy kormányaikra nézve kötelező erejű döntéseket hozzanak. A miniszterek üléseire Brüsszelben, a Tanács székhelyén, áprilisban, júniusban és októberben viszont Luxemburgban, az Európai Központban kerül sor. A Tanács összetétele a napirendben szereplő témáktól függően (mint például általános ügyek és külkapcsolatok, oktatás, gazdaság és pénzügyek vagy telekommunikáció) más és más.

Az Európai Unió Tanácsának hat központi feladata van:

- Az európai jogszabályok elfogadása – ez azonban sok területen az Európai Parlamenttel közösen történik
- A tagállamok gazdaságpolitikája alapelemeinek összehangolása
- Nemzetközi megállapodások kötése az Európai Unió és egy vagy több más állam vagy nemzetközi szervezet között
- Az EU költségvetésének jóváhagyása az Európai Parlamenttel közösen
- Az Európai Tanács által lefektetett általános irányvonalak alapján az Európai Unió közös kül- és biztonságpolitikájának kialakítása
- A bűnügyek területén a nemzeti bíróságok és rendőri erők együttműködésének koordinálása.

Az Oktatási Tanács 2002 februárjában arra szólította fel a tagállamokat, hogy a nyelvi sokszínűség előmozdítására és az idegen nyelvek elsajátítására konkrét irányvonalakat, a Bizottság pedig ezzel kapcsolatban javaslatokat terjesszen elő. A Bizottság ezt követően fogadta el a Nyelvtanulás és Nyelvi Sokszínűség Előmozdításának Akciótervét a 2004-2006. közötti időszakra.

A Tanácsnak a nyelvi sokszínűség témájában hozott határozatával kapcsolatban további információ az alábbi címen olvasható:

http://www.europa.eu.int/eur-lex/pri/en/oj/dat/2002/c_050/c_05020020223en00010002.pdf

Kapcsolat:

Az Európai Unió Tanácsa
(Rat der Europäischen Union)

Rue de la Loi / Wetstraat 175
B-1048 Brussels
Tel.: (+32) 2 285 6111
Honlap: <http://ue.eu.int/>

2. Az Európai Unió tanácsadó szervei

A következő fejezet arról a két tanácsadó szervről – a Régiók Bizottságáról és az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságról – tartalmaz információkat, amelyek szorosan együttműködnek az európai intézményekkel. Mindkét szervezet kifejtette véleményét a kevésbé elterjedt nyelvek védelmével és előmozdításával kapcsolatban.

- A Régiók Bizottsága

A Régiók Bizottságát tanácsadó szervként létesítették abból a célból, hogy biztosítsa az európai, nemzeti, regionális és helyi hatóságok közötti együttműködést. Európa regionális és települési önkormányzatainak képviselőiből áll, ami lehetővé teszi álláspontjuk beépülését az Európai Unió politikájába, illetve a regionális és helyi identitások és előjogok tiszteletben tartását. Az Európai Unió szerveinek nem kell olyan feladatokkal, kérdéskörökkel törődniük, amelyeket a nemzeti, regionális vagy helyi szintű közigazgatási szervek jobban el tudnak intézni, és ezen felül úgy tudják alakítani munkájukat, hogy a polgárok tudják, kihez kell forduljanak véleményük elmondásához.

Az Európai Bizottságnak és a Tanácsnak ki kell kérniük a Régiók Bizottságának a véleményét minden olyan kérdésben, amely közvetlenül érinti a helyi vagy regionális hatóságokat. Ilyen például az oktatás és a kultúra területe. Más, célszerűnek ítélt esetekben is lehetséges a konzultáció a Régiók Bizottságával. A Régiók Bizottságának viszont a maga részéről joga van állásfoglalását saját kezdeményezésére kialakítani és a Bizottsághoz, a Tanácshoz, illetve a Parlamenthez eljuttatni.

2001. június 13-án a Bizottság közzétette “Véleményét a regionális és kisebbségi nyelvek védelméről és előmozdításáról”, amelyben arra szólították fel az Európai Bizottságot, hogy az EU politikájának minden programjában és területén vegyék tekintetbe a nyelvi sokszínűséget.

Kapcsolat:

Régiók Bizottsága
(Ausschuss der Regionen)
Rue Montoyerstraat 92-102
B-1000 Brussels
Tel.: (+32) 2 282 2211, Fax: (+32) 2 282 2325
Honlap: <http://www.cor.eu.int>

“A regionális és kisebbségi nyelvek védelméről és előmozdításáról kialakított Vélemény” szövegét az alábbi honlapon találhatják meg:

http://coropinions.cor.eu.int/CORopinionDocument.aspx?identifier=cdr\commission7\dossiers\com7-030\cdr86-2001_fin_ac.doc&language=EN

- Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság (EGSZB) olyan tanácsadó szerv, amely az európai gazdasági és szociális érdekcsoportokat az EU-intézményekkel szemben képviseli. A Bizottság az EU döntési folyamatainak elválaszthatatlan részét képezi, mivel három csoportjának (Munkaadó Csoportja, Munkavállalók Csoportja és Egyéb Érdekvédelmi Szervezetek Csoportja) gazdasági és szociálpolitikával kapcsolatos állásfoglalásai kötelezően bekérendők.

Az EGSZB egyik, a Bizottság munkájához kapcsolódó, a “Nyelvtanulás és Nyelvi Sokszínűség Előmozdítása” c. szövegre vonatkozó állásfoglalását 2003 januárjában tették közzé. Az EGSZB ebben az állásfoglalásban támogatja a Bizottság nyelvtanulással és a nyelvi sokszínűség előmozdításával kapcsolatos programjait, illetve az oktatás területén biztosított finanszírozási lehetőségeket. Az EGSZB hangsúlyozza, hogy egy idegen nyelv elsajátítása előtt elsősorban a saját anyanyelv alapos ismeretére van szükség.

Az EGSZB pártolja, hogy az Európai Unió összes közösségi programjában (regionális foglalkoztatási és szociálpolitika, kutatás és fejlesztés, információs társadalom stb.) megjelenjenek intézkedések a nyelvi sokféleség előmozdítására, és a Socrates és Leonardo da Vinci programokban látja a legjobb lehetőséget a regionális és kisebbségi nyelveknek, illetve az idegen nyelvek tanulásának az előmozdítására.

Kapcsolat:

Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
(Europäischer Wirtschafts- und Sozialausschuss)
Rue Ravenstein 2
B-1000 Brussels
Tel.: (+32) 2 546 9011, Fax: (+32) 2 513 4893
Honlap: <http://www.esc.eu.int/index1152.htm>

3. Nemzetközi szervezetek

A következő fejezet két olyan nemzetközi szervezetről – az Európa Tanácsról és az UNESCO-ról – nyújt tájékoztatást, amelyek a regionális és kisebbségi nyelvek védelméért és előmozdításáért szállnak síkra.

- Az Európa Tanács

Az Európa Tanács, amelynek a székhelye Strasbourgban van, nem tévesztendő össze az Európai Unió Miniszteri Tanácsával vagy állam- és kormányfőinek Tanácsával, mivel ezek az intézmények lényegesen különböznek egymástól. Igaz ugyan, hogy a 15 EU-tagállam² mindegyike tagja az Európa Tanácsnak is, de az Európa Tanács az Európai Unióval szemben egy olyan államközi politikai szervezet, amely 45 országot tömörít³. Az Európa Tanács célkitűzései a következők: az emberi jogok és a parlamenti demokrácia céljainak biztosítása,

² A 25 tagúra bővült Unió esetében is minden tagállam tagja az Európa Tanácsnak (a NEKH megjegyzése).

³ 2004 októbere óta – Monaco felvételével – az Európa Tanácsnak 46 tagállama van (a NEKH megjegyzése).

az európai identitás tudatosságának élesztése és megoldások találása az európai társadalom közös problémáira.

Az Európa Tanács fontos szerepet játszik a kevésbé használt nyelvek területén, mivel 1992-ben egyezmény – azaz minden, az egyezményt ratifikáló állam által kötelező erővel betartandó szerződés – formájában elfogadta a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartáját. A Charta célja a regionális és kisebbségi nyelvek védelme és előmozdítása, Európa kulturális hagyományainak megőrzése, illetve a kisebbségi nyelvek magán- és közéletben való használati jogának az érvényesítése.

A Charta először azokat a célkitűzéseket és alapelveket sorolja fel, amely betartására a részes államok minden olyan regionális és kisebbségi nyelv vonatkozásában kötelezettséget vállalnak, amelyet felségterületükön beszélnek. Ilyen elvek a következők: mindegyik nyelv esetében használatuk területének tiszteletben tartása, előmozdításuk szükségessége, a nyelvhasználat megkönnyítése és/vagy az írásos és szóbeli nyelvhasználat ösztönzése a közéletben és a magánszférában is (ennek eszköze a nyelvek oktatása és tanulása, illetve határokon átnyúló cserék lebonyolítása olyan nyelvek esetében, amelyeket azonos vagy hasonló formában más államokban is beszélnek). A továbbiakban a Charta számos specifikus intézkedést sorol fel a regionális vagy kisebbségi nyelvek közéletben való használatának előmozdítására. Ezek az intézkedések a következő területekre terjednek ki: oktatás, igazságszolgáltatás, közigazgatási hatóságok és közszolgáltató vállalatok, tömegkommunikációs eszközök, kulturális tevékenységek és intézmények, gazdasági és társadalmi élet, illetve határokon átnyúló cserék. A Charta végrehajtását egy szakértői bizottság ellenőrzi, amelynek az a feladata, hogy a részes államok által rendszeresen benyújtott jelentéseket megvizsgálja.

A Charta a következőképpen határozza meg a “Regionális vagy kisebbségi nyelv” kifejezést: *Azon nyelvek, amelyeket valamely állam adott területén az állam olyan polgárai hagyományosan használnak, akik az állam fennmaradó népességénél számszerűen kisebb csoportot alkotnak, és amelyek különböznek ezen állam hivatalos nyelvétől / nyelveitől, azonban ez nem foglalja magába sem az állam hivatalos nyelvének / nyelveinek dialektusait, sem a bevándorlók nyelveit.*

A “regionális vagy kisebbségi nyelv használatának területén” az a földrajzi körzet értendő, ahol ez a nyelv olyan számú személy kifejezési eszköze, amely indokolja a Charta által előírt különböző védelmi és ösztönző intézkedések átvételét. A “területhez nem köthető nyelvek” kifejezésen az állam polgárai által beszélt olyan nyelvek értendők, amelyek különböznek az állam lakosságának többi része által beszélt nyelvtől vagy nyelvektől, de amelyeket, bár az állam területén hagyományosan beszélnek, nem lehet egy bizonyos külön földrajzi körzethez kapcsolni.

Kapcsolat:

Európa Tanács
(Europarat)
F-67075 Strasbourg Cedex
Tel.: (+33) 3 8841 2033, Fax: (+33) 3 8841 2745
E-mail: infopoint@coe.int
Honlap: <http://www.coe.int/>

Információk a Regionális vagy Kisebbségi Nyelvek Európai Chartájáról:
<http://conventions.coe.int/Treaty/EN/WhatYouWant.asp?NT=148>

- UNESCO

Az UNESCO-t – az ENSZ Oktatási, Tudományos, Kulturális és Kommunikációs Szervezetét – 1945-ben alapították a 190 tagállam közötti nemzetközi együttműködés előmozdítására. 2000-ben az UNESCO a Millennium fejlesztési céljai között a következőket fogalmazta meg:

- 2015-ig felére csökkenteni azoknak az embereknek a százalékos arányát, akik a fejlődő országokban szélsőséges nyomorban és szegénységben élnek;
- 2015-ig minden országban bevezetni az általános alapfokú oktatást;
- 2005-ig elérni az egyenjogúságot az alapfokú és a középfokú képzésben;
- támogatni az országokat abban, hogy 2005-ig olyan nemzeti stratégiát alakítsanak a folyamatos fejlődéshez, amellyel 2015-ig bezárólag megoldható a természetes erőforrások kimerülésének jelenkori problémája.

Az UNESCO célkitűzései között szerepel, hogy minden nyelven lehetővé tegyék a kibernetikai térben az információkhoz történő egyetemes hozzáférést. Ez például bizonyos, a kibernetikai térben a többnyelvű kommunikációt megkönnyítő fordítási mechanizmusok kifejlesztésével érhető el. A *B@bel Initiative* elnevezésű program olyan konkrét nemzeti és nemzetközi kezdeményezésekre tesz javaslatot, amelyek az információs hálózatban a többnyelvűség fejlődéséhez vezetnek, és elősegítik a partneri kapcsolatokat a kormányzatok, a civil és az ipari társadalom között. A *B@bel Kezdeményezés* hozzájárul a média és a tájékoztatás helyi, nemzeti és regionális szintű megteremtéséhez és bővítéséhez, s ennek során a kulturális és nyelvi sokféleség megőrzése érdekében olyan új kommunikációs technológiák is bevetésre kerülnek, mint az Internet és a különféle digitális termékek.

A regionális és kisebbségi nyelvek védelmét célozza egy másik kezdeményezés is, a Kihalással Veszélyeztetett Nyelvek Világtalaszának (Atlas of the World Languages in Danger of Disappearing) 2002-ben történt megjelentetése. Ez az internetes kiadvány jó áttekintést nyújt a veszélyeztetett nyelvekről.

2003 októberében az UNESCO nemzetközi egyezményt fogadott el a nem anyagi örökség megőrzésére. A nyelvek és kultúrák megóvását célzó nemzetközi jogi instrumentumról van szó. Az egyezmény a védendő kulturális javak számbavételét, egy, az egyes államok szakértőiből álló és a nem anyagi örökség megőrzésével foglalkozó kormányközi bizottság megalakítását, illetve két lista összeállítását tűzi ki célul: az egyik lista a nem anyagi természetű világörökséget, a másik a sürgős védelemre szoruló nem anyagi örökséget tartalmazza. A szöveg hangsúlyozza, hogy a nem anyagi örökség megőrzése összetett, komplex folyamat, amelynek számos partner együttműködését feltételezi, egészen azoktól a csoportoktól és közösségektől kezdve, amelyek közvetlen kapcsolatban állnak ezzel az örökséggel. A megőrzési programok anyagi támogatása a részes államok hozzájárulásaiból, az UNESCO főkonferenciáján erre a célra betervezett támogatási pénzekből, továbbá más államok, szervezetek vagy magánszemélyek adományaiból tevődik össze.

Kapcsolat:

UNESCO

1, rue Miollis

F-75732 Paris Cedex 15

Tel.: (+33) 1 4568 1000, Fax: (+33) 1 4567 1690

Telex: 204461 Paris, 270602 Paris

Honlapok:

<http://www.UNESCO.org>

http://portal.UNESCO.org/en/ev.php@URL_ID=3332&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201.html

Információk a B@bel Kezdeményezéséről:

http://portal.UNESCO.org/education/ev.php?URL_ID=19749&URL_DO=DO_TOPIC&URL_SECTION=201

Információk a *Kihalással Veszélyeztetett Nyelvek Világatlászáról*:

http://www.helsinki.fi/~tasalmin/europe_index.html#biblio

4. Az Európai Bizottság által finanszírozott szervezetek

A következő fejezet olyan szervezetekkel foglalkozik, teljes egészében a kevésbé elterjedt európai nyelvek előmozdításán fáradoznak. Ezek a következők: az EBSM⁴ és a három Mercator Központ.

- EBLUL

A Kevésbé Használt Nyelvek Brüsszelben működő Európai Irodája a nyelvi sokszínűség és a regionális és kisebbségi nyelvek előmozdításáért dolgozó független nem-kormányzati szervezet. Tizenhárom tagállami bizottságában⁵ a nyelvi sokszínűség elősegítésével foglalkozó kulturális szervezetek, tudományos intézmények és szervezetek vesznek részt. A tagállami bizottságok országos szinten, önállóan működnek a kisebbségi nyelvek és a regionális kultúrák területén. Az EBLUL jelenleg azon tevékenykedik, hogy az új tagállamokban is tagállami bizottságok jöjjenek létre.

A tagállami bizottságok mind tevékenységükkel, mind pusztán létezésükkel hozzájárulnak az egyes államokban élő nyelvi közösségek közötti együttműködéshez. Az EBLUL célja az, hogy hangsúlyozza a kevésbé használt nyelvek közösségét képviselő számos önkéntes munkatárs tevékenységének jelentőségét.

Az EBLUL nyilvántartásba vétele Belgiumban történt meg. Főtitkársága Brüsszelben működik; együttműködik az európai szervezetekkel, és az Európai Charta vonatkozásában az Európa Tanáccsal is.

⁴ Az EBLUL mozaikszó a szervezet angol elnevezésének rövidítéséből származik (European Bureau for Lesser Used Languages, Kevésbé Használt Nyelvek Európai Irodája). A német szövegben a szervezet elnevezése Europäisches Büro für Sprachminderheiten, Nyelvi Kisebbségek Európai Irodája, rövidítése pedig EBSM. A fordításban az EBSM rövidítést a továbbiakban a közismertebb EBLUL elnevezésre cseréltük. (A NEKH megjegyzése)

⁵ 2004 őszére ez a szám 17-re emelkedett (A NEKH megjegyzése)

1983 óta az Iroda munkáját legnagyobb részben az Európai Unió finanszírozza, amellyel szorosan együttműködik. Az Iroda ugyanakkor számos regionális és helyi hatóságtól is kap támogatást. Az EBLUL konzultatív státusszal rendelkezik az ENSZ Gazdasági és Szociális Tanácsánál, az UNESCO-nál és az EBESZ-nél (Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet). Mindezek mellett részt vesz az Európai Parlament regionális és kisebbségi nyelvekkel foglalkozó frakcióközi csoportjának (Intergruppé) az ülésein is. Az EBLULnak központi szerepet tulajdonítanak az Európai Unión belüli, nyelveket támogató tevékenység területén.

A regionális és kisebbségi nyelvek előmozdítására az EBLUL az EU-intézményekben és más nemzetközi szervezetekben cselekvési hálózatot támogat és kapcsolatokat létesít a kisebbségek között.

Az Iroda EU-programokat bocsát a polgárok, a nyelvi közösségek, a helyi és regionális hatóságok rendelkezésére, segédkezet nyújt abban, hogy a nyelvi kisebbségek projektjei elnyerjék az EU anyagi támogatását, és támogatja az "Egység a Sokszínűségben" elnevezésű programján belüli partnerségeket. A regionális és kisebbségi nyelvi közösségek jobb támogatása érdekében többek között célul tűzi ki azt, hogy a regionális és helyi hatóságokból, a nyelvi- és más civil szervezetekből álló hálózatot építsen ki; ebből a célból információkat tesz közzé az uniós támogatási lehetőségekről, és segédkezik a lehetséges partnerek megtalálásában, illetve a pályázati eljárás során. Az EBLUL évente fórumot rendez a kapcsolatok rendszeres fenntartásának megkönnyítése és az együttműködés javítása érdekében.

Az európai nyelvi ügyekre vonatkozó információk rendelkezésére bocsátása az EBLUL tájékoztató központja, az on-line Eurolang sajtóügynökség, valamint különféle kiadványok, szemináriumok és konferenciák, illetve az Európai Unió nyelvi kisebbségeinek helyzetével foglalkozó füzetek megjelentetése segítségével történik. A Lingualia.net elnevezésű internetes portál, amely közös EBLUL-Mercator projekt eredménye az új technológiák területén, a kisebbségekhez tartozók által elkészített dokumentumok világhálón történő megjelentetéséhez felületeket, munkateret és megfelelő munkaeszközöket biztosít.

1982-es megalapítása óta az EBLUL kapcsolatokat épített ki, megerősítette az együttműködést a kisebbségek között, és képviselte érdekeiket az Európai Unióban. Az EBLUL ugyanis egyfelől az EU-intézményeknek bocsát a rendelkezésére olyan információkat és dokumentumokat, amelyek a regionális és kisebbségi nyelvek előmozdítását célzó tevékenységekkel kapcsolatosak, másrészt pedig a kisebbségeknek nyújt felvilágosítást az Európai Bizottság, az Európai Parlament és az Európai Unió Tanácsának programjairól és határozatairól.

Kapcsolat:

EBLUL
49, Rue Saint-Josse
B-1210 Bruxelles
Tel.: (+32) 2 218 2590, Fax: (+32) 2 218 1974
E-mail: ebul@ebul.org
Honlap: <http://www.ebul.org>

A regionális és kisebbségi nyelvek internetes portáljának a címe a következő:

<http://www.lingualia.net/>

Az Eurolang honlapjának a címe:

<http://www.eurolang.net/>

- A Mercator Központok

A Mercator szervezetet az Európai Bizottságnak a regionális és kisebbségi nyelvek kérdésében folyó információáramlás és -csere javítását célzó kezdeményezése nyomán hozták létre, hogy előmozdítsa európai szinten a tapasztalatok cseréjét az egyes nyelvi közösségek között. A Mercator hálózat lehetővé tette az információkhoz való hozzáférést és azok rendszeres cseréjét.

A Mercator olyan hálózat, amely három kutatási és dokumentációs központból áll. Ezek mindegyikének megvan a maga saját tematikus programja és sajátos feladata:

- A Ljouwert-ben (Hollandia) a Fríz Akadémián működő *Mercator Education* az oktatás kérdéseivel foglalkozik minden oktatási szinten
- A Barcelonában (Spanyolország) a CIEMEN Alapítványnál működő *Mercator Legislation* a nyelvekre vonatkozó jogalkotás kérdéseivel és a hatóságok előtti nyelvhasználattal foglalkozik
- Az Aberystwyth-ben (Egyesült Királyság) a Walesi Egyetemen működő *Mercator Media* a médiával és a azok kisebbségi nyelvekkel való kapcsolatával foglalkozik.

A hálózatnak az a feladata, hogy a többnyelvű régiók lakosságának tájékoztatást nyújtson a kisebbségi nyelvekről, illetve tanácsokkal szolgáljon az egyes régiókban a helyi szervezeteknek. A Mercator Információs Központok a tágabb közönségnek, tanároknak, diákoknak és kutatóknak is rendelkezésére áll.

Kapcsolat:

Mercator Education
Fryske Akademy
Postbus 54
NL-8900 AB Ljouwert/Leeuwarden
Tel.: (+31) 58 213 1414, Fax: (+31) 58 213 1409
E-mail: mercator@fa.knaw.nl
Honlap: <http://www.mercator-education.org/>

Mercator Legislation, CIEMEN
Rocafort, 242, bis
SP-08029 Barcelona
Tel.: (+43) 3 444 3801, Fax: (+34) 3 444 3809
E-mail: ciemen@ciemen.org
Honlap: <http://www.ciemen.org/mercator/index-gb.htm>

Mercator Media
Prifysgol Cymru / University of Wales
Dyfed UK-SY23 3AS
Aberystwyth

Tel.: (+44) 1970 62 25 33, Fax: (+44) 1970 62 21 90
E-mail: mercator@aber.ac.uk
Honlap: <http://www.aber.ac.uk/~merwww/>

Az Oktatási és Kulturális Főigazgatóság keretében létező támogatási lehetőségek

1. Socrates

(a) A program

A Socrates program, amelynek első szakasza 1995-től 2000-ig tartott, második szakasza 2000-ben kezdődött és 2007-ben fejeződik majd be, jelenti az oktatásügy területén az Európai Unió legnagyobb programját. Fő célkitűzéseit az európai oktatási dimenzió minden szinten történő megerősítése, az európai nyelvek ismeretének a javítása, illetve az oktatás összes területén az együttműködésnek, a mobilitásnak, az innovációnak és az egyenjogúságnak a fejlesztése képezi.

A Socrates program a következő országok számára van megnyitva: a 25 tagállam, Izland, Liechtenstein, Norvégia, Törökország, Románia és Bulgária.

A Socrates nyolc akcióprogramból áll: a Comenius, az Erasmus és a Grundtvig programok az élethosszig tartó tanulás három szakaszának: az iskolának, az egyetemnek és a felnőttképzésnek felelnek meg. A többi program esetében horizontális akciókról van szó: ilyen a Lingua, a Minerva, az Oktatási rendszerek és politikák megfigyelése és megújítása, a más európai programokkal közös akciók (Joint Actions), illetve a Kísérő Intézkedések.

(b) Kik pályázhatnak?

A Socrates program a különböző intézményekhez, illetve bármelyik képzési szakaszban levő magánszemélyekhez is szól.

A számos akcióval kapcsolatban közelebbi információ a következő honlapról szerezhető:
http://www.europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/download_en.html

Pótlólagos kérdéseket a brüsszeli Technikai Segítő Iroda munkatársainak is fel lehet tenni:

Technikai Segítő Iroda
(Technical Assistance Office)

59-61, Rue de Trèves

B-1000 Bruxelles

Tel.: (+32) 2 233 0111

Fax: (+32) 2 233 0150

E-mail: információ@socleoyouth.be

Honlap:

http://www3.socleoyouth.be/servlet/page?_pageid=55,61&_dad=slyportal&_schema=SLYPORTAL

- Comenius

(a) A program

A Socrates program első akcióprogramja, melynek Comenius az elnevezése, az oktatási rendszer első szakaszaira, az alapfokú és középfokú iskolára terjed ki. A Comenius három területen fejti ki tevékenységét:

- A Comenius 1 program területe az iskolai partnerkapcsolatok, az iskolai projektek, idegennyelvi projektek, illetve az iskolafejlesztési projektek. Mindhárom típusnál lehet a határon átnyúló mobilitás támogatására pályázni, amelynek célja az előkészítő találkozók megszervezése, a tanárcsere vagy a tanárközvetítés. A Comenius 1 lehetővé teszi, hogy különböző európai országokban működő iskolák valamely közös érdek mentén együttműködjenek. Az iskolák legfeljebb három egymást követő iskolaéven keresztül részesülhetnek támogatásban. Csereprojektek támogatása az egyes tanulók esetében is lehetséges. A Comenius nyelvi projektek az európai nyelvek elsajátítását támogatják, és a résztvevő országokból legalább tíz, 14 évesnél idősebb fiatal, illetve legalább 2 partneriskola bevonását igénylik.
- A Comenius 2 az iskolai és oktatási szakemberek szakmai fejlődését támogatja. Az EU különféle tevékenységeket támogat: a tanárok kiképzésével és a szükséges taneszközök előállításával kapcsolatos projekteket, illetve a tanulók speciális csoportjaira irányuló oktatási stratégiákat, módszereket és anyagokat fejlesztő nemzetközi projekteket. Egyéni mobilitási támogatásokra pályázhatnak (leendő) tanárok és olyan, az oktatás formális vagy nem formális területein dolgozó szakemberek, mint például a tanfelügyelők és a szaktanácsadók. Az ilyen támogatásoknak azt kell lehetővé tenniük, hogy a pályázók – más országokbeli kollégákkal együtt – gyakorlati képzéseken, más államok iskoláiba való közvetítéseken vagy európai tanfolyamokon vegyenek részt. Ugyanígy ide számítanak a Comenius idegennyelvi asszisztenseknek nyújtott támogatások.
- A Comenius 3, amely Comenius Hálózatok elnevezés alatt is ismert, kapcsolatokat létesít az iskolai partnerségi projektek, illetve az iskolai szakemberek képzését és továbbképzését célzó projektek között. A hálózatokban rendszerint olyan intézmények vehetnek részt, amelyek részt vesznek az adott pillanatban valamely Comenius programban, és szeretnék célul tűzni ki azt, hogy az adott projekt végeztével is folytathassák, elmélyíthessék az európai együttműködést. A Comenius hálózatok a közös érdeklődésre számot tartó témákra alapozva egy olyan fórumot szeretnének kialakítani, amelyek lehetőséget adnak a közös gondolkodásra és az adott tematikus területeken felmerülő újdonságokkal és példaértékű eljárásokkal kapcsolatos együttműködésre.

(b) Kik pályázhatnak?

A Comenius program az EU tagállamok, Izland, Liechtenstein, Norvégia, Románia, Bulgária és Törökország minden oktatási intézménye és egyes állampolgárai előtt is nyitva áll.

(c) A kevésbé használt nyelvek támogatására indított projektek

A "HACOSDI-Hacia une convivencia solidaria a través de las diferencias interculturales" című projekt, amely a Comenius 2 keretében futott, jó példája az olyan projekteknak, amelyek a kevésbé használt nyelvek előmozdítását szolgálják. A projekt keretében spanyolországi,

franciaországi és olaszországi középiskolások vizsgálták kultúráik és nyelveik hasonlóságait és különbözőségeit.

(d) Nyelvi feltételek

A Comenius I akcióprogram keretében csak olyan projekteket fogadnak el, amelyek a hivatalos nyelvekkel kapcsolatosak, amelyekben különböző európai államok két iskolája érdekelt és amelyek az idegen nyelv elsajátítását segítik elő. Előnyben részesülnek azok a hivatalos nyelvek, amelyeket ritkábban tanítanak: a dán, a flamand, a finn, a görög, az ír, a luxemburgi, a portugál és a svéd nyelv.

(e) Kapcsolat:

Európai Bizottság, Oktatási és Kulturális Főigazgatóság
(Europäische Kommission, Generaldirektorat für Bildung und Kultur)

Unit A3 – School Education

Rue de la Loi 200

B-1049 Brussels

E-mail: comenius@cec.eu.int

Honlap: http://europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/comenius/index_en.html

- Erasmus

(a) A program

Az Erasmus program, amely a felsőoktatásban tanuló diákok mobilitási akcióprogramja, 1987-ben kezdődött. Ez volt a felsőoktatás területén az első nagyobb európai program, amely anyagi támogatást nyújt az egyetemeknek és más felsőfokú oktatási intézményeknek a diákok és oktatók cseréjéhez. Az Erasmus program keretében egészen doktori fokozatuk megszerzéséig anyagi támogatást kaphatnak az egyetemeken és főiskolákon tanuló diákok (az első évre beiratkozott hallgatók kivételével), hogy egy bizonyos időn keresztül (háromtól tizenkét hónapig terjedően) egy másik résztvevő országban folytassák tanulmányaikat. A külföldön folytatott tanulmányokat az intézmények teljes mértékben elismerik. Az anyagi támogatások a felsőoktatásban dolgozó oktatóknak is lehetőséget adnak arra, hogy egy teljes egészében integrált egyetemi előadói megbízás kereteiben rövidebb időt egy felsőfokú oktatási partnerintézményben töltsenek.

(b) Kik pályázhatnak?

Az Erasmus program az EU tagállamok egyetemei és felsőoktatási intézményei előtt áll nyitva, továbbá részt vehetnek benne az Európai Gazdasági Térség országai is. Mindazonáltal figyelembe kell venni azt a tényt, hogy az Erasmus decentralizált program, amelyet a tagállamok egyetemei maguk irányítanak.

(c) A kevésbé használt nyelvek támogatására indított projektek

Az Erasmus 2 program keretében a regionális és kisebbségi nyelveket oktató kurzusok is kaphatnak támogatásokat. Így részesült például egy hallgató svéd nyelvű oktatásban az Abo Akademi nevű turkui (Finnország) egyetemen.

(d) Nyelvi feltételek

Az Erasmus program három akcióból áll:

- Erasmus 1: európai egyetemközi együttműködés
- Erasmus 2: diák- és oktatócsere
- Erasmus 3: tematikus hálózatok

Egyedül az Erasmus 2 bír jelentőséggel a regionális és kisebbségi nyelvek szempontjából. Az Európai Bizottság támogatja az előkészítő intenzív nyelvi tanfolyamokat, mindazonáltal csupán az Európai Unió hivatalos nyelvein. Az egyetemek ugyanakkor pótlólagos támogatást bocsáthatnak az adott országokban a kisebbségi nyelvek elsajátításának céljaira.

(e) Kapcsolat:

Socrates Technikai Segítő Iroda
(Socrates Technical Assistance Office)

Rue de Trèves 59-61

B-1040 Brussels

Tel.: (+32) 2 233 0111

Fax: (+32) 2 233 0150

E-mail: socrates@socleoyouth.be

Honlap: http://europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/erasmus/erasmus_en.html

Grundtvig

(a) A program

A Grundtvig elnevezésű program célja a felnőttoktatás színvonalának javítása az önálló tanulás révén. Azok a projektek részesülnek támogatásban a program keretein belül, amelyek az élethosszig tartó tanulás lehetőségéhez való hozzájárulás és az oktatás színvonalának a javítását európai szintű együttműködés keretében valósítják meg. Tekintettel arra, hogy nincsenek nyelvi megkötések, a program a regionális vagy kisebbségi nyelvek szempontjából is jelentőséggel bírhat. A Grundtvig keretében az alábbi tevékenységeket támogatja az Európai Bizottság:

- Grundtvig 1: európai együttműködési projektek
- Grundtvig 2: partnerség
- Grundtvig 3: egyéni ösztöndíjak a felnőttoktatásban oktatók továbbképzésére
- Grundtvig:4: Grundtvig - hálózatok

Grundtvig 1: országok közötti együttműködési projektek: különböző országok szervezetei és intézményei tudásukra és tapasztalatukra alapozott együttműködés keretében konkrét eredmények felmutatására törekszenek.

Grundtvig 2: partnerség: azok a kisebb szervezetek kaphatnak támogatást, amelyek képéseiket együttműködésben szeretnék megvalósítani, bővíteni.

Grundtvig 3: egyéni ösztöndíjak a felnőttoktatásban oktatók továbbképzésére: A felnőttoktatásban oktatók továbbképzését a más országokban szervezett képzési programokban való részvétel útján támogatja az Európai Bizottság. A cél az, hogy az élethosszig tartó tanulás elve megerősítést nyerjen, a tanítás, a menedzselés és a tanácsadás, segítségnyújtás színvonala javuljon.

Grundtvig 4: Hálózatok: A Grundtvig hálózat a felnőttképzést megvalósító egyes projektek résztvevői közötti kapcsolattartást segíti az együttműködés megkönnyítése érdekében. A tematikus alapon felépített hálózat a kulcsfontosságú témák, a felnőttképzés területén végzett kutatások számára biztosít egyfajta vélemény-és információcserét. A hálózat keretében lehetőség van támogatást már elnyert pályázókkal való kapcsolattartásra, így egyúttal a már megvalósult projektek eredményeinek széles körben való megismertetésére is.

(b) Kik pályázhatnak?

A Grundtvig program mindazon szervezeteknek szól, amelyek hivatalosan vagy nem hivatalosan felnőttképzéssel foglalkoznak. Előnyt élveznek a szervezetek partnerkapcsolataira építő projektek.

A Grundtvig jelenleg az alábbi országok résztvevőihöz szól: a 25 tagállam, Izland, Liechtenstein, Norvégia, Bulgária és Románia.

Az országok közötti együttműködéssel (Grundtvig 1) és a partnerséggel (Grundtvig 2) kapcsolatos projekteknek legalább három országból kell partnerintézményeket bevonniuk. A hálózattal kapcsolatos projektnek (Grundtvig 4) ugyanakkor legkevesebb hat ország résztvevőit kell magába foglalnia úgy, hogy egy abból EU tagország.

(c) A kevésbé használt nyelvek támogatására indított projektek

Nincs példa a kisebbségi nyelvek támogatására.

(d) Nyelvi feltételek

A Grundtvig valamennyi tagországban használt, így a regionális vagy kisebbségi nyelvek előtt is nyitva áll. Jelenleg a programok 20 %-a foglalkozik interkulturális oktatással, amin többnyire a bevándoroltak integrációs képzését kell érteni. Erre tekintettel 2004-ben az interkulturális oktatás kiemelt szerepet kap.

(e) Kapcsolat

Európai Bizottság, Képzési és Oktatási Főigazgatóság
Unit A1/Lifelong learning policy development

B-1049 Brussels

Tel: 00 32 2 299 11 11

Email: eac-info@cec.eu.int

Honlap: http://europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/grundtvig/home_en.html

Lingua

(a) A program

A Lingua program az alábbi tevékenységeket támogatja:

- az uniós nyelvi sokszínűség megőrzése;
- a nyelvoktatás és a nyelvtanulás eredményességének előmozdítása;
- az élethosszig tartó, az egyéni igényekhez igazodó nyelvtanulás lehetőségéhez való hozzáférés megkönnyítése.

A Lingua két különböző célkitűzéssel rendelkező részre tagolódik:

Lingua 1 célja, hogy az uniós állampolgároknak a nyelvi sokszínűség iránti érdeklődést fenntartsa, az élethosszig tartó nyelvtanulásra ösztönözzön, és a nyelvoktatáshoz való hozzájutást megkönnyítse. **A Lingua 2** annak biztosítására jött létre, hogy a nyelvtanulók számára segéd-és tananyagok széles köre álljon rendelkezésre. A Bizottság mindkét esetben olyan projekteket támogat, amelyek a különböző országok intézményei közötti együttműködés keretében valósítják meg a program céljait.

(b) Kik pályázhatnak?

A Lingua valamennyi nyelvoktatással foglalkozó intézmény, egyesület számára kínál támogatást az EU 25 tagállamában, valamint Izlandon, Liechtensteinben, Norvégiában, Bulgáriában és Romániában.

(c) A kevésbé használt nyelvek támogatására indított projektek

A kevésbé használt nyelvek támogatására nincs példa.

(d) Nyelvi feltételek

A Lingua az unió valamennyi hivatalos nyelvének az oktatását támogatja, ebbe a körbe értendő ezúttal az ír és a luxemburgi nyelv, valamint a Socrates programban résztvevő országok nyelvei is. A program különös figyelmet kíván szentelni azon nyelvek oktatásának, amelyeket kevésbé használnak vagy oktatnak, így például: a dán, flamand, finn, a görög, az ír,

a luxemburgi, a portugál és a svéd. Tekintettel arra, hogy a Lingua a nyelvoktatásra és a nyelvtanulásra koncentrál, ez a program a kisebbségi nyelvek szempontjából kevésbé bír jelentőséggel.

(e) Kapcsolat

Socrates Technical Assistance Office

Rue de treves 59-61

B-1040 Brussels

Tel: 00 32 2 233 01 11

Fax: 00 32 2 233 01 50

Email: socrates@socleoyouth.be

Honlap: http://europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/lingua/index_en.html

Minerva

(a) A program

A Minerva szintén a Socrates program része. Az információs-és kommunikációs technológia valamint a távoktatás területén megvalósuló európai együttműködést támogatja. A program a következő célokat kívánja megvalósítani:

1. az oktatók, a diákok, az oktatáspolitikai döntéshozók és a nyilvánosság figyelmének felhívása az információs technológia adta előnyöknek az oktatásban való hasznosítására.
2. annak biztosítása, hogy az információs technológia és a multimédia oktatással kapcsolatos fejlesztéseinél kellő figyelem jusson a pedagógiai megfontolásoknak, véleményeknek.
3. A jobb módszerek, gyakorlatok és egyéb pedagógiai eszközök, valamint a bevált eredmények elérhetővé tétele.

(b) Kik pályázhatnak?

A következő szervezetek élveznek előnyt: kutatócsoportok, a komputer-technológia, a távoktatás területén tevékenykedő egyesületek, akadémiai kutató szövetségek, akár nemzeti vagy európai szintűek, egyetemek, kiadók, TV személyiségek és egyéb, a multimédiával foglalkozó testületek, személyek.

(c) A kevésbé használt nyelvek támogatására indított projektek

A kevésbé használt nyelvek támogatására nincs példa.

(d) Nyelvi feltételek

A Minerva valamennyi tagországban használt nyelv, így a kisebbségi nyelvek előtt is nyitva áll. Igaz, hogy elvileg nem kizárt a kisebbségi nyelvek elsajátításának a komputer-

technológiai fejlesztések keretében történő támogatása, mégis az ilyen projektek engedélyezése nem valószínű.

(e) Kapcsolat

Socrates Technical Assistance Office

Rue de treves 59-61

B-1040 Brussels

Tel: 00 32 2 233 01 11

Fax: 00 32 2 233 01 50

Email: socrates@socleoyouth.be

Honlap: http://europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/minerva/action_en.html

Megfigyelés és Újítások: Eurüdiké és Arion

(a) A programok

Ezek a programok a képzési rendszerek minőségének javítását és átláthatóságát, az európai oktatással kapcsolatos újító eljárások támogatását szolgálják az információ-és tapasztalatcsere, a bevált módszerek alkalmazása, a képzési rendszerek és politikák összehasonlító elemzése által. EU támogatásban a következő projektek részesíthetők:

- képzéssel kapcsolatos európai információs hálózat építése, „EURÜDIKE”;
- oktatással foglalkozó szakemberek és politikusok számára tanulmányutak szervezése „ARION”;
- olyan hálózat, amely az oktatási rendszerek és politikák összehasonlításával foglalkozó, valamint az oktatás színvonalát mérő szervezeteket tömörít;
- megfigyelések, elemzések, úttörő jellegű projektek, szemináriumok, közös oktatáspolitikai érdekekről szóló eszmecserek;
- a diplomák, bizonyítványok kölcsönös elismerésének előmozdítása. Ebben közreműködik a Naric hálózat (National Academic Recognition Information Centres).

(b) Kapcsolat

http://europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/observation/contact_en.html

• **Közösségi Akciók és Kiegészítő Intézkedések**

(a) Akciók

A **Közösségi Akciók** három, nevezetesen a Socrates, a Leonardo da Vinci és az Ifjúsági programokat kötik össze. Bár ezek egymást kiegészítő programok, a Közösségi Akciók megteremtik annak a lehetőségét, hogy olyan kezdeményezések is támogatásban részesülhessenek, amelyek nem csak egy meghatározott, hanem adott esetben több közösségi program céljait is szolgálják.

A **Kiegészítő Intézkedések** olyan kezdeményezések felkarolását hivatottak szolgálni, amelyek az egyes közösségi programok keretében nem támogathatók, de egyértelműen hozzájárulnak az egyes programok célkitűzéseinek megvalósításához. Azok a projektek számíthatnak támogatásra, amelyek:

- a meghatározott célcsoport, valamint a szélesebb nyilvánosság figyelmét ráirányítják a Socrates programra, valamint a szélesebb értelemben vett képzés területén az európai együttműködés jelentőségére;
- a Socrates program célkitűzéseinek hatékonyabb megvalósítását szolgálják;
- a képzés területén megvalósuló európai együttműködés következtében elért eredményeket népszerűsítik;
- összehangolják a Comenius, az Erasmus, a Grundtvig, a Lingua és a Minerva programok keretében támogatott projektek megvalósítását;
- a Socrates program horizontális célkitűzéseire, különösen az esélyegyenlőség előmozdítására, az interkulturális képzésre valamint a rasszizmus elleni küzdelemre fektetnek hangsúlyt.

(b) Kik pályázhatnak?

Különböző olyan intézmények, szervezetek, amelyek a Közös Akciók és Kiegészítő Intézkedések céljait valósítják meg: tanárképző központok, felnőttképzéssel foglalkozó intézmények, civil szervezetek és diákok, szülők, tanárok egyesületei.

Minden projektnek kell egy, a megvalósítás szempontjából érintett országból származó partnerrel rendelkeznie és a projektpartnernek egyikének EU tagállambelinek kell lennie.

(c) A kevésbé használt nyelvek támogatására indított projektek

A kevésbé használt nyelvek támogatását szolgáló pályázati kiírásokra nincs példa.

(d) Nyelvi feltételek

Mivel a közösségi akciók esetében a pályázatok a Socrates, a Leonardo és az Ifjúsági (Youth) Programokhoz kapcsolódnak, ugyanazon feltételek érvényesek.

(e) Kapcsolat

Technikai Segítségnyújtás Irodája

59-61 rue de Treves

B-1000 Brüsszel

Telefon: + 32 2 233 01 11

Fax: + 32 2 233 0150

E-mail: eac-info@cec.eu.int

Internet: http://europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/joint/jointactions_en.html,

http://europa.eu.int/comm/education/programmes/socrates/action8_en.html

2. Leonardo da Vinci

(a) A program

A Leonardo da Vinci nemzeteken átívelő együttműködési szakképzési program keretében a résztvevők (szakképzési intézmények, szakiskolák, főiskolák, vállalkozások, kereskedelmi kamarák) feladata a mobilitás elősegítése, szakmai képzéssel kapcsolatos újítások (innováció) kidolgozása és a szakmai képzés minőségének fejlesztése. A program célkitűzése az élethosszig tartó szakmai képzés támogatása.

A Leonardo da Vinci II a célkitűzéseket a következő pályázattípusokon keresztül valósítja meg: ún. mobilitási projektek, amelyek a szakképzés határokön átnyúló jellegét erősítik, ún. kísérleti projektek, amelyek szakképzés területén új módszereket, eszközöket dolgoznak ki és javítják a szakképzés minőségét; a nyelvi készségek fejlesztését szolgáló projektek célja a szakképzésben résztvevők szaknyelvi és kulturális készségeinek fejlesztése; a nemzetközi hálózatok létrehozását szolgáló projektek az EU-n belül a szakképzéssel kapcsolatos tapasztalatok cseréjét, az ezzel kapcsolatos felmérések és adatok feldolgozását, aktualizálását és összefogását hivatottak elősegíteni.

Ezek a projekt típusok a nyelvekre két szempontból lehetnek hatással:

Mobilitás: a mobilitási projektek célcsoportját a szakképzés olyan résztvevői képezik, akik szakmai csereprogramokban vesznek részt vagy fiatal munkavállalók, álláskeresők, felsőoktatásban dolgozó oktatók, diákok. Egyelőre hiányzik a nyelvi felkészítés ebben a programban.

Nyelvi készség: a pályázók a nyelvi készségek fejlesztését szolgáló projektek esetében a különböző szakmai sajátosságokhoz igazodó szaknyelvi anyagokat, módszereket dolgoznak ki. Ide tartozik még az újító pedagógiai módszerek és a szaknyelvi könyvek lektorálása.

(b) Kik pályázhatnak?

A Leonardo II program nyitva áll minden szakképzéssel foglalkozó magán- és közintézmény előtt. Természetesen személy nem pályázhat. A résztvevő országok az EU tagországok, Norvégia, Liechtenstein, Izland, Bulgária, Románia és Törökország.

(c) A kevésbé használt nyelvek támogatására indított projektek

Az INTERCOMM (International Communication Skills for Enhanced Mobility and Trade) elnevezésű projekt jó példa a regionális vagy kisebbségi nyelvek támogatására: különböző nyelvű, többek között portugál, izlandi, angol és galíciai nyelvű cd rom-ok és DVD-k előállítását támogatja. Ezek a termékek a farm-és halgazdálkodásra jellemző szókinccset, információt tartalmazzák. Lásd bővebben:

<http://www.intercommproject.com>

(d) Nyelvi feltételek

A programra valamennyi nyelven lehet pályázni, de a pályázati dokumentációt az EU valamely hivatalos nyelvén kell benyújtani. Előnyt élveznek az elbíráláskor azok a projektek, amelyek ritkán oktatott nyelvekre, így különösen a dánra, flamandra, finnre, luxemburgira, görögre, írre, portugálra vagy svédre koncentrálnak.

(e) Kapcsolat

A legtöbb projekt esetében a pályáztatást nemzet irodák bonyolítják.

http://europa.eu.int/comm/education/programmes/leonardo/new/leonardo2/nalist2_en.html

Európai Bizottság, Oktatási és Kulturális Főigazgatóság

Szakképzés

Rue de la Loi 200

B-1049 Brüsszel

E-mail: leonardo@cec.eu.int

Honlap: http://europa.eu.int/comm/education/leonardo/leonardo2_en.html

Valamennyi, jelenleg futó projektről információ a

<http://leonardo.cec.eu.int/pdb/> címen található.

CEDEFOP- Szakképzés Fejlesztésének Európai Központja

Europa 123

GR-57001 Thessaloniki, Görögország

Tel: 00 30 31 490 111

Fax: 00 30 31 490 102

Email: info@cedefop.eu.int

Honlap: <http://www.cedefpo.eu.int>

www.trainingvillage.gr

3. Youth program

(a) A program

A program a különböző informális nevelési programokban való aktív részvételen keresztül a 15 és 25 év közötti fiatalokat célozza meg. A programon belül öt akciót különböztetünk meg:

1. Akció - „Youth for Europe” keretében két vagy több országbeli fiatalok találkoznak egy partnerállamban abból a célból, hogy megismerjék egymás kultúráját és ezzel kapcsolatos kérdéseket vitassanak meg.

2. Akció – az „Európai civilszolgálat” elnevezésű akció keretében 15 és 25 év közötti fiatalok legfeljebb 12 hónapot külföldön tölthetnek el és mint „európai önkéntesek” különböző projektek (szociális, ökológiai és természeti, művészeti vagy kulturális, szabadidős vagy sport projektek) helyi megvalósításában vehetnek részt.

3. Akció – „Youth Initiativen” keretében 15 és 25 év közötti fiatalok helyi projektekhez kapnak segítséget.

4. Akció – Joint Actions (Közösségi Kezdeményezések) a Socrates, a Leonardo da Vinci és az Ifjúsági program részét képezik és a képzés, az ifjúságpolitika színvonalának javítását szolgálják. Olyan projekteket támogat, amelyek közösségi programokat kötnek össze, mint például a Socrates (oktatás), Leonardo da Vinci (szakképzés), Ifjúsági program (informális képzés) és a Kultúra 2000 elnevezésű program.

5. Akció – „Support Measures” (Támogató Intézkedések) keretében lehetőség van az Ifjúsági projektek javítására, jobb kidolgozására például a pozitív tapasztalatok cseréje, vagy projektmenedzserek képzése által.

(b) Kik pályázhatnak?

A Youth program az EU tagországokban élő 15 és 25 év közötti fiatalokat célozza meg. 16-60 fős csoportok, magánszemélyek, ifjúsági vagy egyéb szervezetek pályázhatnak. A Youth program ún. decentralizált közösségi program, ami azt jelenti, hogy a projekteket, a pályáztatást az EU tagországok vagy a tagjelöltek nemzeti irodái bonyolítják. A 25 tagállamból, valamint Norvégiából, Liechtensteinből, Svájcban majd Törökországból lehet a programban részt venni. Az 1-es, 2-es és 5-ös Akciók esetében más országok is pályázhatnak.

(c) A kevésbé használt nyelvek támogatására indított projektek

A Youth program keretében finanszírozott „Offspring” elnevezésű színházi projekt jó példa a kevésbé használt nyelvek támogatására. Ez a projekt az európai nyelvi sokszínűség jegyében egy többnyelvű és sokoldalú együttműködés keretében hívott életre színvonalas színházi produkciót. Az ősbemutató 2002 júniusában volt a Frízföldre tartozó Terschelling/Skyige szigeten, Hollandiában.

(d) Nyelvi feltételek

A Youth program valamennyi nyelv - ideértve a regionális vagy kisebbségi nyelveket is - előtt nyitva áll. Azok a fiatalok, akik szívesen látogatnak el más kisebbségi közösségekhez, a programban való részvétel során használhatják saját regionális vagy kisebbségi nyelvüket. A pályázatokat azonban az EU valamely hivatalos nyelvén kell benyújtani.

(e) Kapcsolat

Európai Bizottság, Oktatási és Kulturális Főigazgatóság
YOUTH-egység
B-1049 Brüsszel
Tel: 00 32 2 299 1111
Fax: 00 32 2 299 4038
E-mail: youth@cec.eu.int
Honlap: http://www.europa.eu.int/comm/youth/program/index_en.html

4. Kultúra 2000 program

(a) A program

A Kultúra 2000 a kultúrához való hozzáférést, az európai népek kultúrájának, művészetének és történelmének terjesztését támogatja. Szintén a program sajátja az európai kulturális párbeszéd, a művészeti és kulturális projektek, mint például fesztiválok, koprodukciónok és kiállítások finanszírozása. A célcsoportba a művészek, a kultúra területén alkotók és különösen ezek közül a szociálisan hátrányos helyzetben lévők tartoznak. 2004-ben elsősorban a „kulturális örökség” témájához kapcsolódnak a pályázati kiírások - történelmi archívumokat, könyvtárakat finanszíroznak.

(b) Kik pályázhatnak?

Az EU tagállamaiban, Izlandon, Liechtensteinben vagy Norvégiában kultúrával foglalkozó egyesületek, szervezetek.

(c) A kevésbé használt nyelvek támogatására indított projektek

A „Fabula” elnevezésű projekt példa a regionális vagy kisebbségi nyelvek támogatására a programon belül: a projekt keretében kétnyelvű oktatási anyagok elkészítését támogatták. Az akció kiemelt célja az idegen nyelvek és a kisebbségi nyelvek iránti érdeklődés felkeltése, ami a program keretében Wales-ben, Katalóniában, Frizföldön, Baszkföldön és Írországbán sikeresen meg is valósult. További információ a „Fabula” projektről:

<http://www.fabula.eu.org/about.htm>

„Communautés européennes de l’immigration et de l’action artistique (COM.E.D’ia) további példa a kisebbségi nyelvek támogatására. A szóban forgó színházi projekt célkitűzése egyrészt az volt, hogy a kultúra és a bevándorlás területén nemzetközi együttműködést hívjon életre a különböző nemzeti kulturális programokért felelős illetékesek és művészek között, másrészt továbbá, hogy fiatal művészeket, a művészi sokszínűséget és a társadalmi részvételt támogassa. A projekt megvalósulása annak a példája, hogy a színházzal kapcsolatos elképzelések a kisebbségi nyelvekre figyelemmel is megvalósíthatók.

(d) Nyelvi feltételek

Tekintettel arra, hogy a Kultúra 2000 program többnyire olyan projekteket támogat, amelyek a kultúra országokon átívelő terjesztését segítik elő, a ritkán használt nyelveken (dán, flamand, finn, görög, ír, luxemburgi, portugál és svéd) való megvalósítás előnyt élvez.

(e) Kapcsolat

http://www.europa.eu.int/comm/culture/eac/index_en.html

A nemzeti programirányító irodák listája az alábbi honlapon található meg:

http://www.europa.eu.int/comm/culture/eac/culture200/contacts/contacts_en.html

A közép-és kelet európai kulturális intézetek adattára a

<http://www.cce-culture.info/default.asp> honlapon érhető el.

5. MEDIA Plus

(a) A program

A MEDIA program (1991-1995) gyakorlatilag az európai audiovizuális tevékenységet támogatta, a következő intézkedéseken keresztül:

- Szakértők képzése;
- Produkciós projektek és vállalkozások támogatása;
- Filmek és audiovizuális termékek forgalmazása;
- Filmek és audiovizuális termékek létrehozása;
- Filmfesztiválok támogatása;

A 400 millió eurós MEDIA Plus program támogatja továbbá az érintett személyek továbbképzését, produkciós termékek (játékfilmek, dokumentumfilmek, televíziós drámák, animációs filmek) és európai audiovizuális művek létrehozását.

(b) Kik pályázhatnak

A MEDIA Plus programra bárki pályázhat, aki a médiával foglalkozik, mint például audiovizuális vállalkozások. Az EU tagországokból, Svájcban, Norvégiából, Liechtensteinből és Izlandról lehet pályázni.

(c) A kevésbé használt nyelvek támogatására indított projektek

A kevésbé használt nyelveket támogató projektekre jó például szolgálnak azok az audiovizuális termékekkel foglalkozó vállalkozások, amelyek kisebbségi vagy regionális nyelveken készítenek filmet vagy TV-s produkciót.

(d) Nyelvi feltételek

A MEDIA elsősorban azt a célt tűzte ki, hogy előmozdítsa a fiatalabb generációk körében az audiovizuális termékek iránti érdeklődést, és ezért főként alacsony termelési kapacitással bíró országokra és/vagy egy behatárolt földrajzi és nyelvi területre koncentrálnak. Ez mindenképpen felkeltheti a kisebbségi nyelvközösségek érdeklődését.

(e) Kapcsolat

Technikai Segítő Iroda, D & S Media Szolgálat
Troonstraat 12, Rue du Trone
B-1000 Brüsszel
Tel. 00 32 2 743 22 43;
Fax: 00 32 2 743 22 45;
Honlap: http://europa.eu.int/comm/avpolicy/media/index_en.html

6. Általános Akciótervek

- eLearning

(a) Az Akció

Az Európai Bizottság által támogatott kezdeményezés célja az európai képzési rendszer fejlesztésének az információs-és kommunikációs technológia vívmányai, valamint az internet általi elősegítése. Az eLearning elnevezésű akcióterv magát az eLearninget a következőképpen magyarázza: új mediatechnológiai eljárásról van szó, amely a tanulás minőségét hivatott javítani a különböző anyagokhoz és forrásokhoz, valamint szolgáltatásokhoz való egyszerűbb hozzáférés és tapasztalatcsere lehetővé tételével. Az új eLearning program (2004-2006) a következő területeket öleli fel:

- a digitális kompetencia támogatása;
- európai virtuális campusprojektek;
- elektronikus iskolai partnerkapcsolatok az interneten keresztül;
- ezen területeket átfogó intézkedések.

(b) Kik pályázhatnak?

Az EU valamennyi tagállamából fogadnak pályázatokat. Az Európai Gazdasági Térség (EU+Norvégia, Izland, Liechtenstein) országai is részt vehetnek a programban, amennyiben ez a konkrét kiírásban szerepel.

(c) A kevésbé használt nyelvek támogatására indított projektek

Tekintettel arra, hogy egy új programról van szó, egyelőre nincs példa a regionális vagy kisebbségi nyelvek támogatására. Javaslatokat 2004-től fogadnak az illetékesek. Az eLearning a kevésbé használt nyelvek esetében is bírhat jelentőséggel.

(d) Nyelvi feltételek

Az eLearning valamennyi nyelv előtt nyitva áll: a pályázatokat valamely uniós hivatalos nyelven kell megírni, de a projekt adott esetben például lehetővé teheti azt, hogy a diákok az internetes iskolai partnerség keretében saját regionális nyelvüket használhassák.

(e) Kapcsolat

Európai Bizottság, Oktatási és Kulturális Főigazgatóság
„Multimédia egység”

Rue de la Loi 200

B-1049 Brüsszel

Tel: 00 32 2 299 11 47

Fax: 00 32 2 296 69

E-mail: elarning@cec.eu.int

Honlap: http://europa.eu.int/comm/education/programmes/elarning/index_en.html

• **Town Twinning**

(a) Az akció

A town-twinning alapötlete az, hogy különböző európai országok városai együttműködnek és a helyi étellel, közigazgatással kapcsolatos tapasztalatokat cserélnek. Az EU az alábbi projekteket támogatja:

- Tapasztalatcsere olyan városok között, amelyek partnerséget alakítanak ki;

- Konferenciák és találkozók szervezése, a partnerség népszerűsítésére;
- Továbbképzés a partnerségi projektek szervezőinek.

(b) Kik pályázhatnak?

Települések, európai városok testvérvárosi bizottságai, akik partnerségi kapcsolatot kívánnak kialakítani más EU tagországok városaival. A következő projektek élveznek előnyt az elbíráláskor:

- csatlakozó vagy új EU tagországok települései, közösségei közötti találkozók szervezése
 - földrajzilag kedvezőtlen fekvésű települések (falvak, városok közötti nagy távolságok, periferián, elmaradott régiókban található települések) találkozója
 - alacsony lélekszámú települések találkozója.

(c) A kevésbé használt nyelvek támogatására indított projektek

Mivel a town-twinning program nem elsősorban a nyelvekre koncentrál, nincs példa arra, hogy e program keretében a kevésbé használt nyelvek közösségi támogatást nyertek volna. Mindazonáltal elképzelhető olyan projekt támogatása a programon belül, ahol a partner települések egyikének nyelve az EU hivatalos nyelveinek egyike, míg a másiké, adott esetben a határ túloldalán lévő településé pedig kisebbségi vagy regionális nyelv.

(d) Nyelvi feltételek

A program minden nyelv előtt nyitva áll, de európai szinten valamely hivatalos nyelvet kell használni, míg a helyi szinten regionális vagy kisebbségi nyelveket is lehet.

(e) Kapcsolat

Európai Bizottság, Oktatási és Kulturális Főigazgatóság

„Centre for the Citizen” osztály

Rue de la Loi 200

B-1049 Brüsszel

Tel: 00 32 2 295 26 85;

Fax: 00 32 2 296 23 89;

Email: Towntwinning@cec.eu.int

Honlap: http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/towntwin/index_en.html

- **Civil Society (Civil társadalom)**

(a) Az akció

A „Partnership with Civil Society” célja, hogy az Európai Unió és annak polgárai közötti párbeszédet elősegítse és ezáltal aktivitáson és a részvételen alapuló európai állampolgárságot hozzon létre. Abból kiindulva, hogy a civil szervezetek sok európai polgár véleményét képviselik, a Bizottság támogatja azokat az Európai Unió jövőjével kapcsolatos projekteket, elképzeléseket, amelyek nem-kormányzati szervektől, egyesületektől vagy szociális szervezetektől származnak. Emellett minden évben sor kerül egy pályázati kiírásra, amely keretében szintén ún. európai témák megvalósítására lehet támogatást nyerni.

(b) Kik pályázhatnak?

Az EU tagállamaiban honos nem-kormányzati és civil szervezetek, egyéb szövetségek részesülhetnek támogatásban. A Bizottság fogad az EFTA országokból érkező pályázatokat is abban az esetben, ha az érintett országokból pályázók egyikével a beadási határidőig érvényes együttműködési megállapodás kötöttet. Előnyt élvez az a projekt, - noha itt nem kötelező elemről van szó- amely a partnerség keretében több európai állam szervezeteinek együttműködésére épül.

(c) A kevésbé használt nyelvek támogatására indított projektek

A „Civil társadalom” program keretében szemináriumok, konferenciák, civil szervezeti hálózatok, számítertechnológiai, rádió-és televíziós produkciók nyerhetnek támogatást. E program keretében nincs példa a kevésbé használt nyelvek támogatására.

(d) Nyelvi feltételek

A civil társadalom program egyetlen nyelvet sem zár ki a támogatásból. Az unió nyelvi sokszínűségének jövője érdekében a regionális vagy kisebbségi nyelveket is be lehet vonni a projektekbe. A pályázatokat azonban valamely hivatalos uniósi nyelven kell megírni.

(e) Kapcsolat

Európai Bizottság, Oktatási és Kulturális Főigazgatóság
„Visits, trainrrships, partnerships with civil society unit”
VM-2, 4649

B-1049 Brüsszel;

Tel: 00 32 2 2992478;

Fax: 00 32 2 999302;

Email: eac-soc-civile@cec.int

Honlap: http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/civilsociety/en.htm

További pénzügyi lehetőségek

1. Információs társadalom - programok

- eContent

(a) A program

Az eContent (European digital content for the global networks) elnevezésű programot a MLIS (az információs társadalom nyelvi sokszínűsége) és az INFO2000 (az európai információs ipar fejlesztése) programok folytatásaként hívta életre a Bizottság. Az eContent a határokon átnyúló együttműködés által létrejött digitális termékek felhasználását, terjesztését és az információs társadalom nyelvi sokszínűségét támogatja. A program hármas célt szolgál: a közzsférából származó információhoz való hozzájutás megkönnyítése és annak széleskörű felhasználása; többnyelvű és multikulturát tükröző digitális termékek előállítás; a digitális termékek piacának dinamizmusát elősegítő elképzelések.

(b) Kik pályázhatnak?

A program elérhető minden, a közzsférában tevékenykedő olyan jogi személy valamint audiovizuális produkciós iroda számára, amely digitális vagy multikulturális elektronikus termékekkel foglalkozik. Pályázni csak az EU és az EFTA országokból lehet.

(c) A kevésbé használt nyelvek támogatására indított projektek

„Minority Newspapers to New Media” (MNM) példa a kevésbé használt nyelvek támogatására. E projekt esetében olyan honlapot készítettek el, amely áttekintést nyújt valamennyi kisebbségi nyelven íródott európai újságról.

<http://mnm.uib.es/pages/indice.php?lan=ENG>.

(d) Nyelvi feltételek

Tekintettel arra, hogy az eContent egyik célja a nyelvi sokszínűség támogatása, és emellett a program bármely nyelven megvalósítandó projekt előtt nyitva áll, támogatásban részesülhetnek a regionális vagy kisebbségi nyelvi projektek is.

(e) Kapcsolat

European Commission/eContent Programme Office, Directorate-General Information Society-Directorate D
EUFO 01/1181
Rue Alcide de Gasperi
L-2920 Luxembourg
Fax. 0 352 4301 34959;
Honlap: <http://www.cordis.lu/econtent/>

• Technológiai kutatások - információs társadalom

(a) A program

A „Technológia az információs társadalomért” (IST) az EU 6. kutatási keretprogramján belül az aktuális kutatási program kiemelt témája. Az IST célja az európai polgárok javára az általános és a felhasználói technológia területén az európai vezető szerep megerősítése és az európai piac és ipar versenyképességének növelése. Az IST program, tekintettel arra, hogy további kutatások mind az ún. Core-technológia, mind a speciális felhasználás területén ajánlatosak, az alábbi területeket öleli fel:

- a kisméretű és kedvező árú összetevőkből álló anyagok kutatásának hatékonyabbá tétele mind a mikroelektronika, mind a mikrorendszerek terén;
- mobil, vezeték nélküli, nagy hatótávolságú és széleskörű felhasználást jelentő, az igényekhez könnyen alakítható, meghízható kommunikációs technológiák fejlesztése;
- felhasználóbarát, nyelvre, gesztusra, érintésre és egyéb megnyilvánulásokra reagáló „interfaces” fejlesztése; a webtechnológia újításainak kidolgozása, amelyek a tudáshoz való hozzáférés megkönnyítik és hatékonyabbá teszik. Ide tartoznak a fordításkönnyítő többnyelvű rendszerek is.

Mindemellett a gazdasági és a szociális kihívásokkal való szembe nézés szükségessé teszi a felhasználás-specifikus kutatásokat is. E területen a kutatások az alábbi célokat szolgálják:

- az adatok biztonságának megőrzése a tulajdon, a magánélet, a személyhez fűződő jogok esetében;
- társadalmi kihívásokkal, - mint az egészségügy, közlekedés, környezetvédelem és a kulturális örökség védelme- való szembenézés, a mobil kereskedelem és az elektronikus úton történő munkavégzés (e-work) fejlesztése;
- a tudomány és a gazdasági élet terén a komplex problémák megoldására alkalmas újítások fejlesztése.

(b) Kik pályázhatnak?

Jogi és magánszemélyek, például országos, regionális vagy helyi közigazgatási szervek, önkéntes szervek, egyetemek és kutatóközpontok. Minden államból lehet pályázni. Legalább három résztvevőnek kell a pályázatot benyújtania: két EU tagállambelinek és egy lehet társult ország (Liechtenstein, Izland, Norvégia, Svájc).

(c) A kevésbé használt nyelvek támogatása

MELIN, az európai nyelvi információs hálózat jó példa a regionális vagy kisebbségi nyelvek támogatására. Kisebbségi nyelvi anyagokat bocsát rendelkezésre.

Honlap: <http://www.ite.ie/melin.htm>

(d) Nyelvi feltételek

A program minden nyelv, így a regionális vagy kisebbségi nyelvek előtt is nyitva áll. A program érdekességét az adhatja például, ha az a fordítást és az interakciót megkönnyítő többnyelvű rendszert hoz létre.

(e) Kapcsolat

European Commission, IST Infodesk, Information Society Directorate general,

Unit F=

Office BU 3101/19

B-1049 Brüsszel (Brussels)

Fax: 00 32 2 296 83 88

Email: ist@4cec.eu.int

Honlap: http://europa.eu.int/comm/information_society/ist/index_en.htm

2. Interreg III

(a) A program

A program célja a régiók közötti együttműködés előmozdításán keresztül az Európai Unió gazdasági és szociális kohéziójának erősítése. A program támogatja továbbá a határokon átnyúló együttműködést és a határ menti régiók fejlesztését. A 2000-2006 közötti időszakra szóló és az ERFE (Európai Regionális Fejlesztési Alap) által finanszírozott Interreg III az alábbi három területet öleli fel: határokon átnyúló együttműködés, országok közötti együttműködés és régiók közötti együttműködés. A program elsősorban a szociális és gazdasági élet fejlődésének előmozdítására és nem a kisebbségi nyelvekre koncentrál. Mindazonáltal az országok közötti együttműködés lehetőséget biztosít az országos, regionális és helyi hatóságok számára az Európai Unió integrációjának mélyítésére. A harmadik terület is jelentőséggel bírhat a regionális vagy kisebbségi nyelvek szempontjából, mivel a régiók közötti együttműködés a regionális fejlesztési-és segélyezési politikák hatékonyabbá tételét ösztönzi információ-és tapasztaltcsere által.

(b) Kik pályázhatnak?

Bármely köz- vagy magán szervezet (országos, regionális vagy helyi közigazgatás vagy egyéb testületek, kutatóközpontok, egyetemek, szociális-gazdasági egyesületek, stb.) kaphat támogatást, ha azok olyan területen működnek, ahol a program célkitűzései megvalósíthatóak. (további információért lásd: Interreg III. honlapja). A régiók közötti együttműködés

témájában az EU bármely országából lehet pályázni. Azok a projektek, amelyeket nem az EFRA finanszíroz, nem EU tagországokból származó partnereket is bevonhatnak.

(c) A kevésbé használt nyelvek támogatására indított projektek

A nyelvi kisebbségek az Interreg programot közösség-és kulturturizmus fejlesztésre használják. Példa erre a Northern Periphery projekt, amely Finnország, Svédország, Norvégia és Skócia számik lakta területein valósul meg. De emellett egy dél-tiroli német-olasz jogi szótár és a szardíniai „Chentu Paraulus” iskolakönyv kiadására is az Interreg keretében került sor.

(d) Nyelvi feltételek

Tekintettel arra, hogy a nyelvismeretnek és a regionális kulturális értékek a program szempontjából jelentőséggel bírnak, valamennyi uniós hivatalos nyelven valamint regionális vagy kisebbségi nyelven meg lehet a projekteket valósítani.

(e) Kapcsolat

Directorate-General Regio/01-Information

CSM 2 A01/200

B-1049 Brussels

Fax: 00 32 2 296 60 03;

Honlap: [http:// www.europa.eu.int/comm/regionalpolicy/interreg3/index_en.htm](http://www.europa.eu.int/comm/regionalpolicy/interreg3/index_en.htm)

[http:// www.europa.eu.int/comm/regionalpolicy/contacts/index_en.htm](http://www.europa.eu.int/comm/regionalpolicy/contacts/index_en.htm)

A nemzeti irodák listája:

[http:// www.europa.eu.int/comm/offices.htm#be](http://www.europa.eu.int/comm/offices.htm#be)

3. LEADER +

(a) A Közösségi kezdeményezés

A LEADER + közösségi kezdeményezés 73 országos és regionális programot foglal magába és az a célja, hogy a résztvevőket segítse az őket érintő területekre vonatkozó hosszú távú elképzelések megfogalmazásában. A program súlypontja a vidéki területek és hálózatok együttműködésén van. A program kulcsszavai: tartós fejlődés, munkahelyteremtést elősegítő kimagasló projektek. A LEADER + célja a következők:

- Adott térség természeti és kulturális értékeinek optimális kihasználása;
- Új technológiák, eljárások alkalmazása a térségi termékek versenyképességének javítása érdekében;
- A vidéki térségben élők életminőségének javítása;
- A helyben előállított termékek felértékelődésének előmozdítása, aminek következtében a kisvállalkozások piaci lehetőségei bővülnek;

A program az alábbi területekből tevődik össze:

- Ún. nevezett alulról építkező, úttörő jellegű koncepciókon alapuló vidékfejlesztési stratégiák támogatása;
- Térségek közötti együttműködés támogatása;
- Nemzeti hálózatok információszolgáltatása a Helyi Akciócsoportoknak és azoknak egyfajta tapasztalatcserét biztosító fórumként való működtetése, emellett a helyi és országok közötti együttműködés támogatása.

(b) Kik pályázhatnak?

Helyi partnerek a köz-és privát szférából, szociális-gazdasági partnerek és egyesületek az EU bármely országából igényelhetnek támogatást. Valamennyi tagországban működik egy nemzeti hálózat, amelyet az ottani illetékesek irányítanak.

(c) A kevésbé használt nyelvek támogatására indított projektek

A „Szorb kultúra” elnevezésű projekt jó példa a regionális vagy kisebbségi nyelvek támogatására. A támogatást a szorb iskolák fejlesztésére, turista látványossággént egy szorb kulturcentrum létrehozására valamint fesztiválok és kulturális találkozók szervezésére használták fel a szorb kultúra megőrzése és fejlesztésének biztosítása céljából.

Honlap: <http://www.rastko.org.yu/rastko-li/istorija/savremena/aschwarz-development.html>

(d) Nyelvi feltételek

A program valamennyi nyelv előtt nyitva áll, így a regionális vagy kisebbségi nyelvek előtt is. Tekintettel arra, hogy a LEADER+ térségfejlesztési program, valamennyi helyi kezdeményezés előnyt élvez a regionális vagy országos résztvevők pályázataival szemben. Ebből adódóan a program kiválóan alkalmas a kisebbségi nyelvek és közösségeik támogatására.

(e) Kapcsolat

DG AGRI

Unit F+

Email: agrileader@cec.int

Honlap: http://europa.eu.int/comm/agriculture/rur/leaderplus/index_fr.htm

4. Urban II

(a) A program

Az Urban II elnevezésű program célja az elmaradott városrészek, kisebb vagy közepes méretű városok, vagy nagyvárosok bizonyos körzeteinek a fejlesztése az EU tagállamaiban. Az Urban II, hasonlóan az Interreghez és a LEADER +hoz, az ERFE (Európai Regionális

Fejlesztési Alap) által finanszírozott közösségi kezdeményezés. A program 2006-ig működik. Célja az újító modellek fejlesztésének és megvalósításának támogatása az elmaradott városrészek szociális és gazdasági újjáélesztése céljából. Ebből adódóan a program keretében az unión belüli tartós, a városfejlesztéssel kapcsolatos információ-és tapasztalatcserét kell kiépíteni. Az Urban II mindemellett egyfajta kapocsként szolgálhat a kisebb keretekben megvalósuló kezdeményezések és a strukturális alapok között.

(b) Kik pályázhatnak?

2000-ben összesen 70 várost választottak ki a program megvalósítására az EU különböző tagállamaiban, ezen projektek finanszírozása jelenleg is tart. A program jövőjét illetően egyelőre nincsenek tervek.

(c) A kevésbé használt nyelvek támogatására indított projektek

A támogatásban részesülő városokat többnyire a munkanélküliség és az alulfejlettség jellemzi. A nyelvi nevelés lehet a program része, mindenestre ebben az esetben általában azokról a bevándorlókról van szó, akik a befogadó ország nyelvét tanulják a munkához való jutás megkönnyítése érdekében. A regionális vagy kisebbség nyelvek ilyen értelemben vett támogatására nem valósult meg egyetlen projekt sem.

(d) Nyelvi feltételek

Unió szinten a program keretében hivatalos nyelveken lehet projekteket megvalósítani, mindazonáltal a helyi szintű projekteknek az adott régió nyelvén való megvalósítása is elképzelhető.

(e) Kapcsolat

European Commission, Directorate-General Regional Policy

B-1049 Brussels

Tel: 00 32 2 296 06 34;

Fax: 00 32 2 296 60 03;

E-mail: regio-info@cec.eu.int

Honlap: http://europa.eu.int/comm/dgs/regional-policy/contact/contact_en.htm

5. Strukturális alapok

A Strukturális Alapok közül a Regionális Fejlesztési Alap és az Európai Szociális Alap kiemelkedő jelentőséggel bír a regionális vagy kisebbségi nyelvek szempontjából.

- Regionális Fejlesztési Alap

(a) A program

A Regionális Fejlesztési Alap a regionális célkitűzéseknek megfelelően finanszíroz. A program az elmaradott térségek számára a szociális-és gazdasági struktúraváltás eszközeinek segítségével regionális különbségeket kiegyenlítő fejlesztést kínál. Mivel a Regionális Fejlesztési Alap a fejlesztések finanszírozásához az adott ország pénzügyi hozzájárulását is megkívánja, adott esetben a támogatás felhasználható a nyelvek és kultúrák céljaira annak érdekében, hogy az adott térség infrastruktúrája magasabb szintű legyen és a területi fejlettségi különbségek mérséklődjenek.

(b) Kik pályázhatnak?

Olyan csoportok szerezhetnek támogatást, amelyek szociális és gazdasági fejlesztéssel foglalkoznak, például szociális-és gazdasági érdekképviseltek. A támogatás egyedül az EU tagországok számára áll rendelkezésre.

(e) Kapcsolat

European Commission, Directorate-General REGIO/01-Information
CSM2 A01/200
B-1049 Brussels
Fax. 00 32 296 6003
Email: regio-infocec.eu.int
Honlap: http://europa.eu.int/comm/regional_policy/funds/prord_en.htm

- Az Európai Szociális Alap (ESZA)

(a) A program

Az ESZA a foglalkoztatási lehetőségek javítását segíti elő az Európai Unióban. A program a mobilitást és a munkaerőpiac változó körülményeihez való alkalmazkodást kívánja megkönnyíteni. Az ESZA fontos szerepet játszik az EU gazdasági és szociális kohéziójának erősítésében is. A program célkitűzései a következők: minden olyan régió támogatása, amelynek fejlettségi szintje nem éri el az uniós átlag 75%-át; minden olyan térség támogatása, amelyeket hátrányosan érint a szociális-gazdasági struktúraváltás; a foglalkoztatással, oktatással és képzéssel kapcsolatos nemzeti és uniós politikák megújítása. Noha mára elismert tény, hogy a kulturális szektorban adottak a feltételek a munkahelyteremtéshez és a humán erőforrás fejlesztéshez, a nyelv és a kultúra ügyére nincs közvetlenül megszerezhető forrás.

(b) Kapcsolat

European Commission, Directorate-General Employment and Social Affairs
Directorate „Horizontal and International Issues”
Unit „Communication”
B-1049 Brussels

Rue de la Loi 200
Fax. 00 32 2 295 49 18;
Email: empl-info@cec.eu.int;
Honlap:<http://europa.eu.int/esf>
http://europa.eu.int/comm/employment_social/empl&esf/index_en.htm

- **Miként lehet támogatást szerezni?**

Jelen fejezet arra igyekszik választ adni, milyen lehetőségek állnak rendelkezésre a regionális vagy kisebbségi nyelvek védelmével kapcsolatban pályázóknak. Elsőként az Európai Bizottság nyelvpolitikájáról olvashatnak, amelyben a „Call for proposal” központi kifejezés. Ezt követően következnek a Bizottság által alkalmazott, az egyes projektekkel szemben támasztott kiválasztási kritériumok. Végezetül a társfinanszírozásról, a határidőkről és a kiválasztás folyamatáról szólnak.

1. Az európai nyelvpolitika

Ez a fejezet az Európai Bizottság Oktatási és Kulturális Főigazgatóságának nyelvpolitikájáról szól. Bemutatja, hogy a Bizottság miként helyez hangsúlyt a nyelvtanulásra, a nyelvi sokszínűség előmozdítására, ideértve a regionális vagy kisebbségi nyelveket is.

- Az Európai Bizottság akcióterve a nyelvtanulás és a nyelvi sokszínűség előmozdítására

2003 júliusában az Európai Bizottság nyilvánosságra hozta a „Nyelvtanulás és a nyelvi sokszínűség előmozdítása” érdekében kidolgozott akciótervet. A program már létező programokat és politikákat egyesít, ami azt jelenti, hogy a végrehajtására nincs elkülönített kiegészítő forrás. A nyelvi sokszínűség ösztönzése a lehető legtöbb nyelv oktatásának és elsajátításának támogatását jelenti mind az iskolákban, mind az egyetemeken és a felnőttképzéssel foglalkozó intézményekben. A programban egyenrangúságot élveznek a kevésbé használt európai, a regionális vagy kisebbségi nyelvek, illetve a bevándoroltak által beszélt nyelvek. Az országos és a regionális állami szerveket a program arra ösztönzi, hogy valamennyi olyan nyelvközösség tekintetében, amelyek száma évről évre csökken, odafigyeléssel járjanak el.

- Az oktatás és a kultúra területén jelentkező újgenerációs programok

Az „újgenerációs programok” kifejezés az Európai Bizottság Oktatási és Kulturális Főigazgatósága programjainak a 2007 utáni időszakra szóló továbbvitelét takarja. Jelen tájékoztató füzet kizárólag az érvényben lévő programokkal foglalkozik. Egyelőre nehéz megjósolni, hogy milyen szerep jut a regionális vagy kisebbségi nyelveknek az elkövetkező időszak programjaiban. Mindenesetre ma az látszik valószínűnek, hogy a kiemelt programok folytatódni fognak. A kisebbségi nyelvek támogatásával kapcsolatos projektek finanszírozása az Európai Bizottság jelenleg is létező programjain keresztül fog történni. Az akcióterv éppen ezért azt írja elő, hogy a „ kisebbségi nyelvek támogatása már létező közösségi programok útján, nem pedig kifejezetten erre a célra kidolgozott nyelvi programokon keresztül fog

megvalósulni.” Az Európai Bizottság éves kulturális jelentésében fogja majd értékelni ennek a megközelítésnek a sikerességét.

2. Az Európai Bizottság pályázati kiírásai (Calls for proposals)

Pályázatokat a pályázatok kiírása után, a Bizottság által megjelölt határidőn belül lehet beadni. A következő részben a pályázati kiírásról lesz szó, különös tekintettel a határidőkre.

- **Bevezetés**

Amikor az Európai Bizottság egy meghatározott területen érvényesíteni kívánja támogatási politikáját, vagyis akciót kezdeményez, egy ún. „Call for proposal” kiírására kerül sor, amelyben nem-kormányzati szervezet, akadémiai kutatókat, egyetemeket, stb. arra hív fel, hogy meghatározott projektekhez javaslatokat dolgozzanak ki és nyújtsanak be. Ezek a kiírások a fejezet végén megtalálható honlapon olvashatók. 2004-ben például az Európai Unió a sportnevelésre koncentrált és 2003-ben ennek megfelelően előkészített egy pályázati kiírást. A határidőben beérkezett pályázatokat a Bizottság elemzi és értékeli. A következő fázisban sor kerül a támogatandó pályázatok kiválasztására. Mindezen idő alatt a Bizottság tájékoztatást ad a költségvetésről, a támogatásban részesíthető pályázók számáról valamint a kiválasztás kritériumairól. A pályázatok kiírása folyamatos, bizonyos területek évente, másokon több évente egyszer kerül erre sor.

- **Határidők**

A határidő utolsó napja azt a napot jelenti, amelyen még befogadják a pályázatokat. Kéttípusú határidő különböztetendő meg:

- A beadványokat legkésőbb a határidő lejártá előtti napon éjfélig postai bélyegzővel ellátva fel kell adni.
- Az Európai Bizottságnak a beadványokat a határidő lejártá előtt kell megkapnia, ami azt jelenti, hogy a pályázónak meg kell becsülnie azt az időt, amíg a postára adott dokumentumok eljutnak a Bizottsághoz.

- **Az EBLUL szerepe**

Az EBLUL a beadványok elkészítésében lehet a pályázók segítségére, mivel rendelkezik az ehhez szükséges ismeretekkel és szakemberekkel. Mindazonáltal szem előtt kell tartani azt, hogy az EBLUL a Bizottság döntéseit nem befolyásolhatja. A döntést a Bizottság hozza meg, esetenként szakértők, nemzeti irodák bevonásával, akik a beadványok megalapozottságát vizsgálják. Az EBLUL sem közvetlenül, sem közvetve nem vehet részt az értékelésben. Egyedül a beadványok elkészítésében tud segítséget nyújtani.

- **Kapcsolat**

A kultúrára és az oktatásra vonatkozó pályázati kiírások az alábbi honlapon találhatóak meg: http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/guide/liste_en.html.

A közösségi programokkal kapcsolatos információ és formanyomtatvány közvetlenül az Európai Bizottságtól szerezhető be: Az ingyen hívható telefonszám: 00 800 6789 1011; valamennyi hivatalos uniós nyelven lehet érdeklődni. Az Európa szerte 140 városban működő információs szolgálatok listája az alábbi honlapon található meg: http://europa.eu.int/europedirect/index_en.htm

Az „European Citizen Action Service” (ECAS) uniós támogatásokra pályázó nem-kormányzati szervezeteknek valamint természetes személyeknek nyújt segítséget.

ECAS

Eendrachsstraat 53, Rue de la Concorde

B-1050 Brussels

Tel: 00 32 2 548 04 90;

Fax: 00 32 2 548 04 99; Honlap:<http://www.ecas.org/>

3. A kiválasztás kritériumai

A támogatandó pályázatok kiválasztásának kritériumait rendszerint közzé teszik a pályázati kiírásokban. A következő részben olvasottak segítségével maga a pályázó is megbizonyosodhat arról, e feltételeknek a beadványa mennyiben felel meg, így számíthat –e támogatásra.

- **Alapkövetelmények**

Az Európai Bizottság olyan pályázatokat támogat, amelyek:

- több EU tagállam együttműködésében valósulnak meg;
- költségtakarékosak;
- tagjelölt vagy előreláthatóan a jövőben az Európai Unióhoz csatlakozó államokat is bevonnak;
- határokon átnyúló együttműködést valósítanak meg;
- a nők és férfiak közötti egyenjogúság előmozdítását, a hátrányos helyzetűek támogatását, valamint a diszkrimináció visszaszorítását tűzik ki célul;

A projekteknek többnyire az alábbi tevékenységek közül kell választaniuk:

- tapasztalatcsere;
- konferenciák, szemináriumok, találkozók, tanulmányutak megvalósítása. Ezeket az eseményeket egy bizonyos téma köré kell szervezni és biztosítani azt, hogy számos EU tagállambeli nyelvi közösség képviseltesse magát.

- olyan hálózatok építése, amelyek bizonyos szempontból azonos érdekközösséghez tartozó különböző nyelvi közösségek közötti kapcsolattartást szolgálják; ezek lehetnek elektronikus hálózatok.

További feltételek uniós támogatások megszerzéséhez:

- a projekt tárgya eredeti, újszerű legyen;
- a pályázó szervezet/intézmény maga valósítsa meg a projektet;
- a pályázatnak szólnia kell a projekt megvalósításából származó előnyök és eredmények terjesztéséről, hozzáférhetővé tételéről; kik részesülnek a megvalósítással együtt járó haszonból? Esetleg csak egy szűk kör? A terjesztést ki végzi majd? Azok a projektek, amelyek több nyelvi közösséget céloznak meg, a megvalósítást azok bevonásával kell megterveznie.
- azok a projekteket, amelyek bizonyos szakismeret vagy pozitív példa népszerűsítését, terjesztését irányozzák elő, olyan pályázónak kell benyújtania, aki/akik mindebből profitálhatnak. Szakértőknek kell részt venniük legalább a projektek elemzése, kidolgozása és értékelése folyamatában.

• Európai dimenzió

Tekintettel arra, hogy az Európai Unió alapvető célja az integráció elmélyítése, a projekteknek ún. „európai dimenzió”-val kell bírniuk annak érdekében, hogy támogatásra érdemesnek ítélje azokat a Bizottság. Ez megvalósulhat a különböző európai országokban található szervezetek, intézmények együttműködésében, mivel ezáltal az ötlet eredetisége, a projekt egyedi volta más közösségeknél is érezteti a hatását. Másik lehetőség annak biztosítása, hogy a projekt eredményei hasonló helyzetben lévő közösség számára is felhasználhatók. Kétségtelenül egyszerűbb egy projekt európai dimenzióval bíró voltát úgy nyilvánvalóvá tenni, ha a kezdetektől különböző területekről és országokból vannak be partnereket.

• Résztvevő országok

A meglévő programok valamennyi tagország számára nyitva állnak. Izland, Liechtenstein és Norvégia, valamint Bulgária, Románia és Törökország pályázói szintén részt vehetnek a programokban.

• Kapcsolat

Információ a partnerkereséshez: www.euclid.info
www.culturematch.info

A német kulturális információs pontok: <http://212.168.16.20:591/kulturrat/suchen.htm>

Az északi országokban partnerkeresés: <http://www.raa.se/eustod/partnere.asp>

Az európai múzeumok hálózata: www.ne-mo.org/partner

Információ az EU finanszírozásról: <http://www.welcomeurope.com>

A partnerkereséssel kapcsolatos információ az EBLUL-nál is rendelkezésre áll. Az EBLUL rendelkezik az EU-n belüli különböző szervezetek listájával és elérhetőségével. Az Iroda egyik célja éppen ezen adatbázis folyamatos frissítése, a partnerhálózat bővítése, valamint a projektek kidolgozásához segítség biztosítása. Az EBLUL a Bizottság döntéseit nem befolyásolhatja.

Az EBLUL nem foglalkozik olyan pályázatokkal, amelyek mesterséges, bevándoroltak által beszélt, nem európai nyelvekre vonatkoznak, vagy helyi, regionális vagy országos szervektől nem részesülnek támogatásban.

EBLUL

Sint-Joostraat 49, Rue Saint-Josse

Tel: 00 32 2 218 25 90, Fax: 00 32 2 218 19 74

Email: eblul@eblul.org

Honlap: <http://www.eblul.org>

A regionális vagy kisebbségi nyelvek honlapja:

<http://www.lingua.net/>

4. Támogatás?

- **Támogatás helyett társfinanszírozás**

Az Európai Bizottság támogatási politikája nem teszi lehetővé a direkt kifizetéseket vagy támogatásokat, ehelyett a társfinanszírozás elvét tartja szem előtt. Ez azt jelenti, hogy a Bizottság általában a projekt összköltségének 30-80 %-át téríti meg, a fennmaradó részt pedig a pályázónak kell biztosítania, adott esetben állami szervektől, szponzoroktól, stb. Az elnyerhető összeget a pályázati kiírás tartalmazza.

Az EBLUL információt szolgáltat és technikai segítséget nyújt, de nem nyújt anyagi támogatást, mivel az Iroda működését is az Európai Bizottság finanszírozza. Tekintettel arra, hogy az EBLUL nem finanszíroz projekteket, a beadványokat az Európai Bizottságnak kell címezni. Az Európai Bizottságban speciális feladatkört ellátó főigazgatóságok működnek. Az Oktatási és Kulturális Főigazgatóság a felelős minden, a kultúra, az oktatás, az ifjúság, a média és a nyelvek területén futó akciókért és programokért. Az említett főigazgatóság tehát finanszírozási lehetőséget kínál a kisebbségi nyelvközösségeknek. Mindazonáltal ahogy arról a III. fejezetben szó volt, vannak más szóba jöhető források is: az információs társadalommal kapcsolatos programok, a MEDIA Plus program, az Interreg III és a Leader +.

- **A projektek költségvetési tervezése**

A projektnek tartalmaznia kell a megvalósításhoz szükséges költségek becslését. Ezen kívül az összkidadásokra vonatkozó konkrét és reális adatokat, információt és a további

támogatók megnevezését is fel kell tüntetni. Az alábbiakat kell a költségvetési tervzetnek tartalmaznia:

- személyi kiadások;
- általános kiadások (posta, anyagköltség, számítógép használat, stb.)
- a projekt előkészítésével kapcsolatos utazások költségei;
- konferenciák résztvevőinek, előadóinak és szakértőinek utazási költségei;
- fordítás, előkészítés, információ-terjesztés költségei.

Néhány tanács:

- az infrastruktúrával kapcsolatos kiadásokra az uniós támogatás nem számolható el;
- a beadvány, amit az Európai Bizottság megkap, egy tervzet, nem egy végleges szerződés. Ha a pályázó valószínűsíti, hogy helyi vagy egyéb szervezetektől kap támogatást a projekthez, erre érdemes a beadványban kitérni akkor is, ha erre vonatkozóan nincs még végeleges megállapodás.